

TUNTURILATU

LAPINKÄVLJÄN LEHTI ★ JULKAISIJA TUNTURILATU RY ★ N:o 3/1997

415/
LAAKSO S I R K K A
STURENKATU 9A2
00510 HELSINKI 51
MM

Syysmyrsky lokakuun lopulla Koivakeron laella. © Kyösti Lamminjoki

Puheenjohtajan tähdenvälit

Kuluva vuosi on ollut monille tunturilatulaisille juhla-aikaa. Kuokte ja Kolbma ovat saavuttaneet 30 vuoden ja Tsietsa sekä Kavtsi 25 vuoden iän. Merkki-vuosiaan viettävät kerhot ovat koonneet väkeä yhteen erilaisiin tilaisuuksiin vahvistamaan ja syventämään tätä tunturiaatettamme. Lämpimät onniteluni teille juhlivat kerhot ja kerholaiset.

Suomen Ladun leiripäivillä Vierumäellä meitä oli yli satapäinen joukko. Osallistujia riitti lähes kaikkiin tapahtuman tilaisuuksiin. Vaelluskilpailun voitti tunturilatulainen Kavtsin partio. Onniteluni teille kilpailun voitokkaaseen loppuun viemisestä. Leiripäivillä oli hyvin kansainvälinen tunnelma. Olihan olympialaisväkeä kokoontunut tuhatmäärin useista eri maista. Tällaisten kuntosuolimpijalaisten liikuntamuodoille on ominaista se, että niistä puuttuu kilpaurheilulle tyypillinen veremaku suusta.

Kevätkokous velvoitti päätöksellään perustettavaksi työryhmän laatimaan ehdotuksen Tunturilatun tunturipolitiikaksi. Työryhmä jätti johtokunnalle esityksensä, joka hyväksyi sen pienin muutoksin syyskokouksen käsiteltäväksi. Tunturilatu ry:n retkeilypolitiikka-nimisellä esitys keskittyy pääosin retkeilyväen käyttäytymistä ja toimintaa sivuaviin asioihin niin, että retkeilyolosuhteet ja -mahdollisuudet säilyvät paikkakunnan asukkaita loukkaamatta. Syyskokoukselle esiteltävä ehdotus on toisaalla tässä lehdessä jäsenten tutustumista varten.

Vuosi takaperin ruvettiin johtokunnassa suunnittelemaan muutoksia kämppäsääntöihin, jotta ne palvelisivat paremmin jäsenkuntaa. Siinä yhteydessä käsiteltiin myös lemmikkieläinten tuomista tukikohtiimme. Toisaalla tässä lehdessä on kevätkokouksen hy-

väksymä muutos kämppäsääntöihin sekä johtokunnan laatimat käytännön menettelyohjeet muutosten osalta. Kämpin käyttäjien olisi noudatettava annettuja ohjeita, koska ne ovat järjestöme hyväksymiä ja annettu meidän jokaisen viihtyvyyden ylläpitämiseksi. On syytä palauttaa mieliin, että avaimia anottaessa sääntöjen mukaan jäsenen on mahdollista saada sen käyttöoikeus kahden vuoden jäsenyyden jälkeen liittymispäivästä lukien.

Juhlakirjatyöryhmä on kokoontunut tänä vuonna jo 16 kertaa. Muutamaa osa-aluetta lukuunottamatta teksti on tarkistusvaiheessa. Kuvien lopullisen valinnan jälkeen aineiston kokonaisu-määrän ollessa tiedossamme otamme tarjoukset kirjapainoilta, jonka jälkeen tulevat taitto-ym. vaiheet ennen kirjan painamista. Elämme toivossa, että ennen Etelä-Suomen pysyviä lumia kirja

olisi valmis. Lukuisat jäsenet ovat avustaneet aineiston keräämisessä työryhmän muokatessa ja ryhmitellessä sen aihepiireittäin.

Jo tässä vaiheessa esitän Tunturilatun puolesta parhaimmat kiitoksemme kaikille kirjan syntymiseen vaikuttaneille ihmisille.

Ensi vuosi tuo tullessaan muutoksia järjestötoimintaamme. Tunturilatun-lehti on tarkoitus julkaista nelinumeroisena, jolloin saamme tehostettua yhteydenpitoa jäseniimme. Alustavien tietojen mukaan tämä ei lisää lehden toimituskustannuksia.

Talvipäivät ja kevätkokous on suunniteltu yhdistettäväksi KEVÄTPÄIVIKSI, jotka pidetään maaliskuussa. Tämä on mahdollista ilman sääntömuutoksia ja menettelyllä toivomme saatavan enemmän väkeä koolle. Sen lisäksi tapahtuma on parhaiden hiihtoaikojen ulkopuolella.

Kun olemme selvinneet menneen kesän helteistä, joita on mukava muistella syksyn sateisina aikoina, voimme suunnata retkemme taas muodonmuutostaan tekevään luontoon. On taas käsillä yksi neljästä parhaasta vuodenaikastamme. Myöskin oma toimintamme vilkastuu ja seuraava yhteinen tilaisuutemme on Kolbman isännöimät syyskokous ja susiaiset Ylöjärvellä. Kokouksessa viitotetaan Tunturilatua eteenpäin ja siinä on jäsenten mahdollisuus vaikuttaa asioihin.

Hyvää syksyn jatkoa ja hyvää oloa.

Kyösti Lamminjoki

TUNTURILATU RY

JOHTOKUNTA

Kyösti Lamminjoki, puheenjoht. Graniittitie 15 as 21, 00710 HELSINKI, p.k. 09-376 845, p.a. 040-594 3297

Tapani Paavola, varapj. Kupittaank. 56, 20700 TURKU, p.k. 02-4697 119, p.a. 049-107 053

Jorma Laine, retkitoimikunta pj., Lentävänniemenkatu 2 A 9, 33410 TAMPERE, p.k. 03-3462 960

Ritva Loimio, saamelaistoimikunta pj., Puistotori 6 as 16, 40100 JYVÄSKYLÄ, p.k. 014-615 282

Marja-Liisa Mäki, kerhoasiat, Torikatu 10 as 6, 13130 HÄMEENLINNA, p.k. 03-675 9061

Antti Nikula, järjestötoimikunta, Isotalonkuja 10, 23100 MYNÄMÄKI, p.k. 02-430 7028, p.a. 049-112 208

Marjut Nummela, nuorisosiht., Pinolaaksonkatu 10 G, 60320 SEINÄJOKI, p.k. 06-4238183, p.t. 06-419 8111

Esko Sepponen, retkitoimikunta pj., Sarmalkuja 8, 76120 PIEKSÄMÄKI, p.k. 015-482 941

Veijo Taavitsainen, susivaliokunta, Suontaustankatu 13, 48720 KYMI, p.k. 05-281 2 49, p.t. 05-224 5006

TOIMIHENKILÖT

Antti Karlin, toimitussiht., Sundholmantie 194, 23500 UUSI-KAUPUNKI, p.k. 02-841 4418

Marita Maula, sihteeri, Ylipalontie 1 D, 00670 HELSINKI, p.k. 09-724 3246

Eila Vilen, jäsenihti. Forsbackant. 8, 01760 VANTAA, p.k. 09-897 237

Terri Hokkanen, taloudenhoit., Keskussairaalantie 15 B 13, 40600 JYVÄSKYLÄ, p.k. 014-610 406

Tunturiladun tilinnumero PSP 800015-135331/kämpänmaksujen viitenumerot: Susikyry - 505, Susi-Talas - 602, Susi-Kiisa - 709

Tilintarkastajat: Vappu Hietala ja Lasse Strang

KIINTEISTÖT

Susikyry Enontekiö / Susi-Talas Inari / Susi-Kiisa Utsjoki, Kärrikallio, Inkoo (Kavtsin hallinnassa). Rakennusvaliokunta, p.p. Björkengren, Kesäkatu 22, 76100 Pieksämäki, p.k. 015-420083

SUSIVALIOKUNTA

Pj. Jorma Alapuranen, Vallikatu 5-7 A 4, 02600 Espoo, p. 09-5120378. Jäsenet: Marita Maula (siht.), Arvo Anivuo, Olli Mettälä, Eila Mäntynen ja Veijo Taavitsainen.

TUNTURIKERHOT

OKTA (1) Kajaani
Pj. Raimo Paakkala, siht. Anja Mustonen, Erätie 20 as 15, 87200 Kajaani, p.k. 08-627946

KUOKTE (2) Hyvinkää-Riihimäki
Pj. Juhani Harju, siht. Maija-Leena Salmi, Viertolankatu 19, 05800 Hyvinkää, p.k. 019-414 494.

KOLBMA (3) Tampere
Pj. Jorma Laine, siht. Reijo Jokinen, Siilikarinkatu 26, 33410 Tampere, p.k. 03-346 1977

NJEALLJE (4) Pieksämäki-Mikkeli-Varkaus
Pj. Alpo Mäntynen, siht. Leila Auvinen, Alvarintie 7, 78300 Varkaus, p.k. 017-555 2297

VIHTTA (5) Vaasa
Pj. Marjut Nummela, siht. Kaija Mariapori, Keskuskatu 18, 65320 Vaasa, puh. 06-315 3515

KUHTTA (6) Helsinki, Vartiokylä
Pj. Jani Parviainen, siht. Marja-Terttu Hakkarainen, Nousiaistentie 6 A 18, 00280 Helsinki, p.k. 09-4583 230.

TSIETSA (7) Iisalmi
Pj. Eero Lammi, siht. Aune Kumpulainen, Honkakatu 3, 74130 Iisalmi, p.k. 017-825 401.

KAVTSI (8) Helsinki
P. Martti Eskelinen, siht. Antero Rouvinen, Lintukallionrinne 3 A 3, 01620 Vantaa, p.k. 09-878 3540, 049-429 256

OVTSI (9) Jyväskylä
Pj. Lauri Kuukkanen, siht. Aulikki Kuukkanen, Sarakuja 1, 41340 Laukaa, p.k. 014-831285.

LOGI (10) Turku
Pj. Pertti Keihäs, siht. Irma Spelman, Sommarinvuorentie 6, 21240 Askainen, p.k. 02-4312539.

ALPPAS (11) Hämeenlinna
Pj. Pentti Raivo, siht. Marja-Liisa Mäki, Torikatu 10 A 6, 13100 Hämeenlinna, p.k. 03-6759061.

KUMPE (12) Pohjois-Karjala
Pj. Reijo Pasanen, siht. Ensio Hiltunen, Mäkilahdonkatu 7, 75530 Nurmes, p.k. 013-480 935.

KUOVZA (13) Kymenlaakso.
Pj. Anja Huhtala, siht. Sirkku Kanervio, Äijälänkatu 4 A 6, 48700 Kymenlinna, p.k. 05-64 950

GEATKI (14) Satakunta
Pj. Aarno Lehtisalo, siht. Satu Ojala, Idankuja 3, 32700 Huittinen, p.k. 02-566 654.

TUNTURIKERHOJEN TOIMINTAA

Njealljen kuulumisia

Näin noviisina oli helppo aloittaa kerhon tähänastisen toiminnan tarkastelu, kun edeltäjät olivat kaavailleet kaiken toiminnan valmiiksi. Koska kerhomme jäsenistä suurin osa on keskisen ja osin eteläisen Savon suurimilta paikkakunnilta, vaatii melkoista puuhaa saada yhteensovitetuksi toiminta mahdollisimman monelle sopivaksi. Näin järvien rannoilla kun asutaan, voimme käyttää kunkin seudun omaleimaisuutta hyväksi suunniteltaessa niin kesä- kuin talvitapaamisiakin. Kotiscutaretkien nimellä tapahtuvaan toimintaan saadaankin väkeä mukavasti mukaan. Omissa kuukausikokouksissa on tavattu erilaisten teemojen merkeissä; millaista ensiapua tarvitaan kylmävaivoissa, miten sukia huolletaan hyvin, miten meidän tulisi suojella luontoa ja toimia sen hyväksi, jotta jälkipolvetkin voisivat nauttia siitä jne.

Tänä vuonna on ollut Kolb-malla ja Kuoktella 30-vuotissyntymäpäivät ja Kavtsin saavuttanut 25-vuoden iän. Näitä juhlapäiviä on muistettu ja kesäpäiville kuin myös Suomen Ladun leiripäiville on osallistuttu omien, eri puolille Lappia tapahtuvien retkien lisäksi.

Runsaan osanottajamäärän kokosi huhtikuinen jäähihto Puulalla Kangasniemen kunnan Ukoniemen kylässä Airin ja Maurin mökillä. Airin veli piti valaisevan esityksen seutukunnan historiasta ja elinkeinoista entisaajoista nykypäivään. Mielenkiintoisen ja melko vaikean luontopolunkin kävimme läpi. Saunominen ja ruokailu kuuluivat tietenkin ohjelmaan.

Tänä kesänä pidensimme perinteisen kirkkovenesoutumme kaksipäiväiseksi heinäkuun alussa. Lähtö tapahtui tutusta Kivisalmen Hurissalosta Puumalan Lietvedellä Liehtalanniemeen ja Rokansaareen, jossa yövyimme. Liehtalanniemen erikoinen nähtävyys museotila on mainitsemisen arvoinen, koska se on toiminnallinen maisemamuseo ja perustettaessa uutta Suomessa. Tila päättyi 1978 Puumalan kunnalle, joka yhdessä Maailman Luonnon Säätiön kanssa toteutti alueen entistämisen. Ekomuseo kertoo vuosisadan alun omavaraisuuden ajasta, jolloin tilalla asui kolmihenkinen perhe pienviljelyä ja kalastusta harjoittaen. Elämämuoto oli yleinen Savon vähävaraisen kansanosan keskuudessa. Liehtalanniemi on samalla näyteikkuna luonnonmukaiseen elinympäristöön.

Vieläkin kangastelee mielessä Liehtalanniemi ja Saimaan saaret, joita oli ihailemassa 14 kokonutta (viime kesän kokemuksel-

la) soutajaa ja Eilan veli Heikki tämänkertaisena perämiehenä, Herran armosta kolmannessa polvessa. Meitä kiiteltiin pelottomuudesta ja hyvästä rytmitajusta ja "savolaishuumorin ymmärtämisestä"! Saimaa oli tyyni ja helteinen. Jaksamista auttoi uinti "keitetyssä vedessä" ja Heikin edellisyydenä kalastamat muikut sekä tietenkin kahvit ja räiskäleet muun eväsröyryksi. Illalla ja yöllä miltei myrskyksi yltynyt tuuli herätti kunnioitusta luonnonoloja kohtaan. Reipas tuuli paluumatkalla ja taitojen karttuminen vahvistivat halua kokea Saimaan mahti tulevanakin kesänä. Ehkä tapaamme Rokansaareen uudelleen kanadanhanhiemon poikasineen. Istutus näyttää onnistuneen hyvinlaisesti.

Syksyn tuntua on jo luonnossa iltojen pimenemisen myötä. Vielä ennen Talaksen syyskuisia talkoita on suunnitteilla tutustuminen Metsäkeskuksen pieneen metsämuseoon Hirvensalmen Lahnaniemessä. Retkeen osallistujat saavat nauttia savusaunan löylyistä ja kahvistelusta laavulla. Kaikki nämä tapahtumat näyttävät olevan mieluisia tapaamisia itsekunkin vapaa-ajan vietossa retkihienkissä joukossa luonnosta nauttien. Koko kesän kestäneen lämpimän sään avulla jaksetaan tuleva syksy ja talvi reippaana ja toivon mukaan terveenä nauttia tulevasta syksyn ja talven tuulista meille niin rakkaassa kotimaassamme.

Leila Auvinen

Tsietsan kuulumisia

Kesä jatkuu tällaisena "lapsuuden lämpimänä kesänä" ainakin täällä Savossa edelleen. Jokainen on saanut poimia marjoja senkun on jaksanut. Ainakin tsietsalaisten kämpänlähimäaastossa Taivalmäessä riittää mustikoita. Karvarouskut antavat vielä odottaa itseään.

Kerholaiset ovat tietämäni mukaan retkeilleet kesän aikana Lapissakin sääskiä pelkäämättä. Mustinmäen perinnemaisemaretken jälkeen kesäkuussa meillä ei ole ollut koko kerhoa koskettava tapahtumaa. Mutta tärkein tilaisuus on tulossa: kerhon 25-vuotisjuhla, jota ajattelimme viettää syyskokouksen yhteydessä 16.11.

Ja syksyn tullen Esko on luvanut ottaa ruskaretkelle porukkaa mukaansa ja karpaloretki on sitten lokakuun ensimmäisenä viikonloppuna Tiilikalle.

Terveisin Aune

Ovtsin kuulumiset

Tervehdys Keski-Suomesta. Yhteiset tapaamiset kuten Suomen Ladun Leiripäivät Vierumäellä ja Tunturiladun kesäpäivät Hyvinkään Kytäjällä tapahtumien ovat muistoissa. 30-vuotiaalle Tunturikerho Kuoktelle kiitokset hyvin järjestetyistä ja lämpimistä kesäpäivistä. Hauskaa meillä oli. Kesän aikana on Haristuvalla puuhasteltu kaikenlaista. Sauna on saanut katon, Lattiat ja ovet sekä kiuas ovat asennusta vailla, mutta eiköhän ne syksyn aikana asetu paikoilleen. Tupa on viittä vaille valmis, jotenka kutsu ovtsilaisille: Haristuvan tupaantuliaiset 11.10.97 klo 13.00. Tervetuloa. Pimeän vuoden aikaan ollaan menossa. Toivotaan intoa syksyn ja alkutalven toimintaan ja tapahtumiin.

Aulikki

Login kuulumisia

Kun kesä lopulta Login maisemiin tuli on sitä sitten piisannutkin, eikä loppua näy. Lyhyesti ilmaistuna logilaisilla on ollut puuhakas shortsikesä. Retkeilyn ykkösvarustaja Partiovaruste on meitä työllistänyt OUTDOOR-97 tapahtumissa. Kerhomme on tullut tutuksi 27.4.97 Kuhankuonon reitistöllä monisatapäiselle retkeilyporukalle ja Turun Messuilla 15.-20.08.97 tuhatpäiselle messuyleisölle.

Kevään ja kesän monista muista runsaasti kansoitetuista tapahtumista mainittakoon, että Marja Ivenin vetämä pyöräretki Turun saaristoon 23.-25.05.97 onnistui mainiosti.

Sitten tuli tuo haikea maanantai-iltana Raakanokan Kotakentällä. 25 logilaista kokoontui kevätkauden ja kenties koko kotakauden (vv 1978-1997) päättäjiksi. Kevään kuluessa oli jo suoritettu lopettamisvalmisteluja mm. koto oli purettu ja kammin "oljet" poistettu. Kotakentän vieraskirjaan on viimeisinä terveisinä kirjoitettu teksti: "2.6.97 Mahdollisesti viimeisissä Kotakentän nyyttikeskeissä, iloisissa tunnelmissa veisattiin Suvivirsi, sääskien purissa ja auringon paistaessa klo 20+20 C". Alla 25 logilaisen nimet.

Lähes kaksi vuosikymmentä tuo Kurjenrahkan laidassa sijaitseva Raakanokka palveli meitä erämaaisena tukikohtana, johon oli helppo mennä ja jossa saimme kutakuinkin rauhassa harrastaa luonnonläheisiä puuhiamme. Ensimmäisen vuosikymmenen kiik-

keä innostus laantui vähitellen ja eräpuuhat keskittyivät Koerasaaren maisemiin. Maanomistajaisäntäväkemme ja maastonaapurit suhtautuivat meihin suopeasti alusta loppuun, josta olemme vilpittömästi kiittollisia. Sitten tulivat Kurjenrahkan luonnon-suojeluohjelmat, suuri retkeilyreitiverkosto, Natura-2000 ym, joiden tieltä arka susilaumamme ikäänkuin vetäytyi syvemmälle metsään. Tänä Raakanokan kotakentästä meillä on jäljellä muistoja, muistoja, joita alkuvuosien jäsenkunta vaalii kaipaavalla haikeudella. Edesmenneet ja ikääntyvät nyky- ja entiset jäsenemme rehkivät talkoissa tunti-, päivä- ja viikkotokilla niin paisteella kuin sateella oli sitten kesä tai talvisää. Lukemattomia mielipainuvia retkitapahtumia ja unohtumattomia hetkiä vietettiin. Valokuvia näppäiltiin itsestämme, vieraistamme ja ympärivästä luonnosta. Leirinuotiolla paistettiin makkaraa, laulettiin ja leikittiin. Karpaloita, hilloja ym metsämarjoja poimittiin. Kerran jopa riehattiin läheisellä Tortinmäen lavalla. Vieraita meillä kävi alan väkeä läheltä ja kaukaa ympäri Suomea. Myös oikeita Lapin asukkaita.

Niin. Kahteen vuosikymmeneen mahtuu paljon. Hyvän kuvan menneistä hetkistä saa selällemalla Raakanokan Kotakentän vieraskirjaa, jota tullaan säilyttämään Koerasaaren kämpässä. Muistoista on kuitenkin kiskouduttava irti ja tähyiltävä tulevaan retki- ja kerhoelämään. Jo heti syyskuun alussa ollaan lähössä oikein bussilla Lapin raskaan. Sitten retkeillään mm Paimioon, Säskylään ja tietysti Koerasaaren. Aina välillä iltakävellään Turun kukkuloille, tutustutaan Partiovarusteeseen, osallistutaan syyskokokokseemme ja kodinturvakursseille, mennään adventtikirkkoon sekä tietysti joulujuhlomme Koerasaaren.

Myös ensi vuoden suur-tapahtuman TUNTURILADUN KESÄPÄIVÄT RYMÄTTY-LÄSSÄ 14-16.8.98 ja siinä ohella LOGIN 20 v juhla-valmistelut on jo käynnistetty.

Näitä kirjoitteli Kurjenrahkan reunassa syntynyt Unna-Pentti.

Kolbman kuulumisia

Huh hellettä sanoi jänis pakasella. On ollutkin mukava lämmintä tänä kesänä.

Kesä alkoi kesäkuussa Muroleen kanavalla Tukkilassa, kun vietimme viikonloppua yhdessä Taivaltajien kanssa noin kolmenkymmenen hengen porukalla pyöräillen ja meloen. Kolmen hengen suuruisiksi kutistunut iskujoukko pyöräili Kurun kautta Muroleeseen, Pirkan Pyöräilyn

Historiaa

Tunturikerho Sietsa perustettiin Iisalmessa 5.3.1972 latu- ja retketien jälkitunneissa. Kerhon kummeina perustamiskokouksessa olivat mukana Pekka Huttunen ja Yrjö Suuniittu. Heti ensimmäisenä vuonna kerholaiset tekivät vaelluksia Lappiin ja retkeilivät Kainuussa. 70-luvun lopulla kerhon toiminta hiipui.

Iisalmessa pidettyjen leiripäivien vaelluskilpailua valmistellut porukka päätti kokoontua kerhon toiminnan uudelleen viittämiseksi. Marraskuussa -82 pidettiin Sikokallion majalla "Henkiinherättämiskokous". Huttusen Pekka oli jälleen paikalla. Kerhon toiminta-alue laajennettiin koskemaan koko Pohjois-Savo.

Myöhemmin kerhon nimi muutettiin paremmin vastaamaan saamelaisien kirjoitustapaa eli eteen liitettiin t-kirjain. Syksyllä -84 saimme äänestyksen julkeen oman merkin, joka valittiin kerholaisien tekemistä ehdotuksista.

Jäsenistöä

Heti ensimmäisenä toimintavuotena -72 jäseniä oli kaikkiaan 37 ja heistä peräti 7 oli tunturisuusia ja yksi johtajasusi. Kun kerhon toimintaa kymmenen vuotta myöhemmin viriteltiin uudelleen, oli kokouksessa 17 osanottajaa. Jäsenmäärä on vuosien mittaan pikkuhiljaa noussut ja vakiintunut viime vuosina 70-80 henkilön seutuville. Nykyisistä jäsenistä naisia on lähes puolet (37/84), lapsia 6 ja kaikkiaan 12 perheestä on useampia jäseniä kerhossamme.

Jäsenet ovat aktiivisia ja oma-aloitteisia: retkeilevät paljon ulkomaita myöten omissakin porukoissaan.

reittä noudattaen. Pmojen puolesta viikonloppu oli todellinen täysosuma, vesi sen sijaan oli vielä turhan kylmää, vain 1,2 astetta. Kanootit ja muut tykötartteet lainattiin Taivaltajilta ja heiltä saimme myös päteviä opettajia Jaskan ja Jarkon. Sunnuntaina poikkeimme poistullessa Kolbman laavulla kahvilla. Heinäkuussa valettiin Kolbman juhla-vaellus Ruijassa. Vaeltajia matkalla oli 19 ja linja-autolla rannikkoon tutustui alun kolmattakymmentä henkeä. Retki kuului olleen kaikin puolin onnistunut. Vaeltajat seilasivat mieleenpainuvan loppumatkan Svarholt'sta Kjøllefjort'iin kalastajapaatilla melkoisessa aallokossa.

Lokakuussa tunturilatulaiset kokoontuvat Tampereelle susiaisiin ja syyskokoukseen.

Järjestelytoimikunta on tehnyt kovasti töitä ja tiedossa on värikästä ohjelmaa. Tavataanhan kaikki Tampereella!

Kerhoillat alkavat perinteisesti syyskuussa. Syksyn aiheina on ainakin retkiensiapua, Kuolan retkeilyalueet sekä saamelaisuuksia. Tutustumiskohteena on myös aivan tuore retkeilyreitti: Birgitan polku Lempäälässä.

Mukavia syyspätköitä kaikille!

Terveisin Hanna

Tunturikerho

↑SIETSA

-97 25 vuotta

Taivalmäen kämpä talviasussa.

Retkimuistoja

Yhteisillä retkiltä on jäänyt monenlaisia muistoja mieleen. Kaunein näkemäni ruska oli Susi-Kiisan tienoilla syksyllä -83, kun vaelsimme Utsjoelta Karigasniemelle. Tällä reissulla löytyi tosun mallinen kivi, joka kannettiin kotiin saakka, vaikka se painoi useampia kiloja. Samana vuonna olimme Kiisalla uudelleen kaamosaikaan. Kävimme silloin tutustumassa Utsjoella poroerotukseen.

Harvoin on herätessä sellainen maisema silmien edessä kuin Särkiin mennessämme kesällä -85: Tien vartta reunustivat kukkivat horsmat ja taustalla heijastui Akka-tunturi peilityneen järveen aamuauringossa. Sillä reissulla tehtiin opettavainen retki jäätikölle. Onneksi kukaan ei luiskahanut raihoon, vaikka vähällä oli. Ja saimmehan syödä lakkoja kylliksemme. Nimitimme "keltaiseksi vaaraksi" hilloja pursuavat suot, jotka oli pakko ohittaa, kun marjoja ei enää jaksanut syödä eikä enempää rinkassa kantaa.

Kylmä reissu oli talvella -88 hiihtäessämme Torneträskistä Kilpisjärvelle. Ei paljoa lohduttanut tieto, että toinen osa porukasta, joka lähti Kilpisjärveltä, sai hiihtää myötätuuleen, kun ruokakuppi tauolla täyttyi hetkessä lumella. Aivan erilainen sää oli vuotta myöhemmin hiihtäessämme Lemmenjoelta Pallakselle UKK:n jalanjälkiä. Silloin tarkeni tauollakin istuskella puserosillaan ahkion päällä. Ensimmäisenä päivänä saimme tuta mitä soskeli on ja lähdimmekin seuraavina aamuina jo kukonlaulun aikaan taipaleelle aamukylmään luottaen.

Kesällä -91 kävimme Jotunheimissa huiputtamassa Pohjoismaiden korkeimmat tunturit. Niille oli yllättävän helppo nousta ja olihan Galdhøpiggenin huipulle osannutkin moni muu meidän lisäksi.

Olen muistellut tässä vain osaa tekemistämme reissuista. Viime vuosina emme ole olleet isomalla porukalla vaeltamassa. Seläistä retkeä ehkä kaivattaisiin.

Toiminta:

Perinteitä ja uutta

Vuosien mittaan jotkut toimintamuodot eräretkien lisäksi ovat toistuneet. Karpaloretket suuntautuivat alkuun Talakselle. Viime vuosina olemme käyneet karpalossa Tiilikalla. Molemmat ovat upeita retkeilymaastoja ja monena syksynä marjojakin on tullut kohtuullisesti. Useamman kerran on sattunut niin, että juuri

karpaloretken aikaan lokakuun alussa on satanut ensilumen.

Vuosina 84-88 toistui jäähiihto välillä Iisalmi - Kuopio, jompaankumpaan suuntaan. 90 kilometrin hiihto yhden viikonloppuun aikana ulkona yöpymiseen oli kohtuullisen vaatava suoritus. Nyt myöhemmin on sitä perinnettä tullut korvaamaan kevät-hiihto, viikonloppu Taivalmäen kämpällä.

Parina kesänä on tehty kotiseuturetkeä. Edellisenä kesänä olimme tutustumassa Väisälänmäkeen, taiteilijaveljet Halosten maisemiin ja tänä kesänä kävimme Mustinmäellä Leppävirralia, jonne myös ollaan perustamassa perinnemaisemareittiä.

Syyskokousten yhteydessä olemme viettäneet pikkujoulua ja jostain syystä kotiseutumuseot ovat olleet yksi suosittu pito-paikka.

Eräretkeilyn peruskurssi sekä talvi- että kesäjaksoineen pidettiin vuosina 84-85. Myöhemmin retkitaitoja on ylläpidetty vuosittain Taivalmäen kämpällä pidettävällä vaellustapahtumalla. Siinä kierretään muutaman kilometrin reittiä kartan ja kompassin avulla ja rasteilla tehdään tehtävät. Perinteenä on ollut, että edellisvuoden voittajat järjestävät seuraavan vuoden kisan. Tähän tapahtumaan olemme kutsuneet lä-

hilatuyhdistyksiä mukaan ja viime keväänä tapahtuma olikin Puijon Ladun järjestämänä Pilpassa Kuopiossa.

Taivalmäen kämpä

Pian kerhon toiminnan virkistyttyä uudelleen nousi esiin tarve saada yhteinen kokoontumispaiikka. Sopiva kämpä kerholaisien käyttöön löytyi Aisomäestä Ylä-Savosta. Siellä oli Enso Gutzeitin mailla 60-luvulla autioksi jäänyt hirsitalo. Metsäyhtiö teki siitä kanssamme vuokrasopimuksen sillä puheella, että pidämme talon ja ympärillä olevat rakennukset kunnossa. Taivalmäen kämpällä onkin ollut joka vuosi erilaisia talkoita kunnostuksen, puunteon yms merkeissä. Pihapiirissä on asuinrakennuksen lisäksi aitta, kerholaisien kunnostama sauna ja rakentama puuliiteri. Veden saamme lähteestä, vaikka kämpä sijaitsee 80 metriä korkealla mäellä.

Kämpän ympäristö on monipuolista retkeily-, sienestys- ja marjastusmaastoa. Kämpällä käydään yhteisten tilaisuuksien lisäksi omin porukoin. Viime vuosina käyntejä vieraskirjaan on kertynyt satakunta vuosittain.

Teksti ja kuvat: sihteeri Aune

Eräretkeilykursilla. Rinkkalautalla joen ylitys Talaksella.

Tsietsalaisia Sarekissa vuonna 1985.

Kavtsin 25-vuotisjuhliin valettiin maalla ja merellä

Kärrikaltion kämpässä vietettiin elokuisena sunnuntaina Helsingin seudun tunturikerhon Kavtsin 25-vuotisjuhla auringonpaistassa. Paikalla oli 120 juhlijaa, joista osa oli matkannut paikalle kaksi vuorokautta jalan, pyörällä tai meloen, osin kosteassakin kelissä.

Juhlapäivää edeltäneenä iltana kokoontui karjaalaisessa metsässä Bruksstråk-järven rannalla pullakahveille iloinen seurue. Siellä kohtasivat toisensa Kavtsin juhla-vaellusporukat: Tasso Lampénin vetämät melojat, Martti Eskelisen maastovaellusryhmä sekä Tatta Suominen ja Liisi Vähätalon johtamat pyöräilijät. Matkaa oli tehty vaihtelevia määriä vaihtelevissa oloissa: pyöräilijät olivat saapuneet Helsingistä asti, patikoitsijat olivat joutuneet harjoittelemaan vesistön ylittämistä rinkkalautalla, ja melojat olivat tahtaneet taivalta sekä jolla, merellä että järvellä. Sateinen lauantai oli kääntynyt poudaksi, ja pimeydestä nousevan usvan seasta kuuluva Ripsi Leppälän huilun herkkä soitanto tuoditti illan päätteeksi uupuneet vaeltajat unccn.

Mutkallista matkantekoa

Melontavaellus parin yön yli antoi ensikertalaiselle mukavan tuntuman tähän retkeilyn lajiin kohtuullisen kokoisena annoksena. Varustuksessa oli joitakin selkkoja, jotka poikkesivat patikoinnista: jalkineet olivat matkanteon aikana varsin kevyet, tavarat pakattiin tynnyreihin jne. Maa-kravusta tuntui ehkä oudoimmalta kaiken reissulla tarvittavan makean veden ottaminen kerralla merelle mukaan kanistereissa.

Siihen mennessä, kun oli päästy Raaseporin linnan vieritse virtaavan Slottsälvi-joen myötävirrasta merelle, oli kanoottia jo opittu ohjaamaan suunnilleen sinne, minne pitikin. Vielä oli kuitenkin sananmukaisesti monta mutkaa matkassa, ja jännitysmomenttejakin: miten kanootti käyttäytyisi meren aallokossa? Riittäisivätkö voimat? Muut kanootti- ja kajakikunnat olivat sentään kokeneita menijöitä, mokata ei saisi... Mutta hyvin kaikki meni, ja saa-

riston lomassa etenevä seitsemän aluksen armada oli kiehtovana näky. Mieltä ilahdutti erityisesti neljän vastikään omia juhliiaan viettäneiden kuoktelaisen mukanaolo juhla-vaelluksellamme.

Brukstråk oli luku sinänsä - kilometrien pituinen sokkeloinen ja erämainen järvi, jonka yllä lenteli merkittäviä lintuja: kaksi harmaahaikaraa ja kalasääksi. Kavtsilaisten kanssa ystäväystynyt Hut-tusen perhe oli jälleen tarjonnut metsäpalsansa järven päässä retkeilijöiden olohuoneeksi, juhla-vaeltajien kokoontumispaikaksi.

Kaksi uutta julkaisua

Vaeltajiin liittyi Kärrissä sunnuntaina moninkertainen joukko muita juhlijoita nauttimaan ohjelmasta, pöydän antimista, auringon lämmöstä ja lekotelusta pihanurmella. Taas soivat Ripsin huilu ja Matti Reittamon kitara, kajahtivat nuotiolaulut, muurin-pohjalelut paistivat Kärrin kompassa lapinlaavussa, ja Kavtsin puheenjohtaja Mara Eskelinen väläytti puhujanlahjojaan...

Suomen Ladun toiminnanjohtaja Tuomo Jantunen toi keskusjärjestön lahjana vaellussauvat, joiden käyttöä Suomen Latu Jantusen mukaan pyrkii edistämään. Muista Kavtsin saamista lahjoista ansaitsee erityismaininnan Tunturiladun kunniapuheenjohtajan Antero Tarvaisen keräämä aukoton kokoelma Tunturilatu-lehtiä ja Tunturiladun juhla-julkaisuja kautta aikojen.

Hannu ja Marita Maulalla oli kummallakin esiteltävänä tuore painotuote. Hannu julkisti Kavtsin näyttävän 25-vuotisjuhla-julkaisun, jonka työryhmä Hannu Maula, Mara Eskelinen ja Anja Rönnberg oli vaivojaan säästämättä toimittanut parinkymmenen kavtsilaisen muistelokirjoituksesta ja kokoamastaan mielenkiintoisesta kuvamateriaalista. Marita Maula puolestaan oli koonnut vihkoseksi kavtsilaisilta kerättyjä vaeltajan elämää helpottavia retkivinkkejä. Näin kavtsilaisten kirjasto karttui kahdella oman kerhon jäsenten aikaansaannoksella.

Jormalle kunniamerkki

Näiden mainioiden juhlien järjestelytoimikunnan johdossa toimi Jorma Alapuranen, joka johti viimesyksyisten Tunturiladun 50-vuotisjuhlienkin järjestelytoimikuntaa. Hän on myös toiminnut kahteen eri otteeseen Kavtsin puheenjohtajana, johtaa Tunturiladun susivaliokuntaa jne... Tämän miehen moninaiset ansiot palkittiin nyt oman kerhon juhlassa Suomen liikuntakulttuurin ja urheilun ansiomitalilla. Suomen Ladun kultaisen ansiomerkkin saivat Kyösti Lamminjoki ja Marita Maula, hopeisen Kaarina Erkko, Anja Rönnberg, Tuure Hakkarainen ja Eero Hämäläinen sekä pronssisen Sinikka Kosunen, Tage Lampén, Martti Eskelinen ja Marjatta Varis.

Ja siunatuksi lopuksi kiitämme emäntäväkeä, joka vastasi erittäin oleellisesta juhlien elementistä eli syömäpuolesta. Herculisten tarjoomusten lisäksi oli järjestetty jopa tiskauspalvelu, jon-

Patikkavaeltajien hurjaa joukkoa matkalla kohti juhla-vaelluksen kokoontumispaikkaa.

Lounas ruohikolla Kärrissä. Kuvasta voi bongata mm. Suomen Ladun toiminnanjohtajan Tuomo Jantusen, Kavtsin puheenjohtajan Mara Eskelisen sekä kärrejä kaksin kappalein.

ka käyttäminen kyllä vähän ujosuttu. Ja hämmästyttäviä serviittiluomuksia nähtiin juhlakansalla

niin rintakoruina kuin pääkoristeinakin.

Teksti: Juhana Häme
Kuvat: Antti Pulliainen

Meri liplatti varsin lempeästi kanoottiarmadan lipussa saaristossa.

Kavtsin ylpeyden Kärrikaltion pihamaalla oli juhlakansaa toistasataa.

Kaikkilla reippaan pyöräpartion jäsenillä oli kypärä päässä, kuten asiaan kuuluu.

Muisteluksia 30 vuoden takaa ja vähän myöhemmältäkin ajalta

Kun Kuokten alkuvaiheet ovat monelle tunturilatalaiselle tuntemattomat, lieene syytä kertoa, miten kerho syntyi ja miten sen toimintaa suunniteltiin.

Olimme saaneet tuntuman Tunturilatun jäsen henkeen, tunturilatalaisuuteen, siellä missä se oli aidoimmillaan, erämaataukoissa. Halusimme välittää tuon pyyteettömän yhteishengen muillekin. Tiedossamme oli nyt kerhon perustamiseen myönteisesti suhtautuva neljän tunturisuuden ja silloin vielä sudenpentuasteella olevan Anja Pajusen muodostama ydinryhmä, jonka ympärille tiesimme saavamme paikallista retkeilyhenkistä joukkoa. Kipinä oli ottanut tulta ja kerhon perustaminen oli tullut ajankohtaiseksi.

Toiminnan suunnittelun aloitimme tutkimalla huolellisesti Tunturiladun ja -kerhojen sääntöjä sekä susivaatimuksia. Myös erämaan kirjoitetut ja kirjoittamattomat lait ja omat kokemukset olivat monien keskustelujen aiheina. Totesimme, että retkeily ja retkeily ovat kaksi ihan eri asiaa, joita ei voi yhdistää. Oikea tunturihenki ei ole pulloon pakattu. Susianomukset käsiteltäisiin ensin vanhempien susien muodostamassa toimikunnassa, jonka päätöksen perusteella kerhon puheenjohtaja toimisi suositelijana. Ei riittäisi, että juuri ja juuri täyttäisi susivaatimukset. Edelly-

tettiin myös henkistä täysikasvuisuutta, oikeaa tunturihenkeä.

Olimme mielestämme pohtineet asiat valmiiksi. Aika sitten näyttäisi, miten asiat toteutuvat. Perustava kokous päätettiin pitää Välenojan nuorisotalolla 15.2.1967. Paikalliseen sanomalehteen pantiin ilmoitus ja Tunturiladusta pyydettiin edustajat. Väkeä tulikin tuvan täydeltä 30 henkeä. Meitä tunturilatalaisia oli Helsingistä tulleiden Antero Tarvainen ja Toivo Hajanteen lisäksi vain viisi. Paikalla oli ilmeisesti tarkkailmielessä muiden alueella toimivien retkeily-yhdistysten jäseniä, kuten Pekan kanssa myöhemmin totesimme.

Kokouksen kulku oli kuitenkin vankasti Tunturiladun käsissä, kun puheenjohtajaksi valittiin Antero Tarvainen ja sihteeriksi Pekka Järvinen. Alustavassa puheenvuorossa Tarvainen selosti Tunturiladun toimintaa, tavoitteita ja saavutuksia. Keskustelun jälkeen päätettiin perustaa paikalliskunnalle Tunturilatua edustava kerho, joka toiminnassaan noudattaisi tunturikerhoja varten laadittuja mallisääntöjä. Nimeksi tuli ensin Hyvinkään ja ympäristön tunturikerho, mikä sitten myöhemmin muutettiin saamenkieliseksi Kuokteksi.

Uuden kerhon puheenjohtajaksi valittiin Pekka Järvinen Hyvinkäältä ja kerhotoimikuntaan

Jarmo Innala ja Rainer Paasonen Hyvinkäältä, Esko Nio Jokelasta, Aune Kontinen Kaukasista, Taimi Wallen Mutilasta, Siiri Kostamo Rajamäestä, Anja Pajunen Ridasjärveltä ja Arvo Kallio Riihimäeltä. Järjestäytymiskokouksessa valittiin puheenjohtajaksi Rainer Paasonen, sihteeriksi Anja Pajunen ja taloudenhoitajaksi Aune Kontinen.

Odotimme alkuvaikeuksia. Joukkomme oli pääosin muualta paikkakunnalle muuttaneita. Meillä ei ollut suhteita eikä meitä tunnettu, mutta meillä ei myöskään ollut rasitteena paikallista karsinointumista. Kerhomme luonnetta ei aluksi oikein ymmärretty. Hyvinkään Latu piti sitä protestina itseään vastaan ja joillakin tahoilla osoitettiin suoranaista vahingoniloa. Sanoiduimme jyrkästi irti ristiriidoista.

Vuosittain toistuvat tapahtumat, joissa olimme mukana sekä toimitsijoina että ladulla olivat Monnin hiihto, joka silloin oli nykyistä pidempi. Joinakin vuosina olimme sekajoukkueella mukana Seitsemän Veljeksien hiihdon kilpasarjassa emmekä jääneet ihan viimeiseksikään. Uscana vuonna osallistuimme muiden järjestämiin retkiin: Lopen Poron polkuun, Seitsemän veljeksien vaellukseen Hyvinkäältä Palojolle, Aleksis Kiven hiihtoon Nurmijärvellä, 10-lammen vael-

lukseen Usmin Kytäjän maastossa ja Riihipolkuun Riihimäen Hausjärven maastossa.

Oma-aloitteisesti järjestimme uscana vuonna Helatorstain vaelluksen, joka myöhemmin muutettiin Helalauantain vaellukseksi. Tämä 70 kilometrin pituinen kovaa pohjakuntoa vaativa retki kuljettiin pääosin Seitsemän Veljeksien hiihdon reittiä, mutta oli hiukan pidempi, koska joki piti ylittää siltaa pitkin, eikä pelloille voinut mennä. Aluksi kuljettiin Hyvinkäältä Pirkkolaan, myöhemmin päinvastoin. Suurimmillaan osanottajamäärä oli noin 60.

Edellä on pääpiirtein kerrottu, millaista oli Kuoktessa wahaan hywään aikaan. Monessa olimme mukana, moni asia on unohtunut, mutta maastossa liikkua muistuu mieleen: tässä kuljimme, tässä lepäsimme, kuka missäkin istui ja mistä puhelimme. Kaikki suunnitelmat eivät ole toteutuneet. Välillä on lipsuttu ja taas ryhdistäydytty. Meidän vanhojen askel on lyhenemässä. Kohda olemme vain hengessä mukana ja nuoret jatkavat toimintaa, ja on tärkeää, että se tapahtuu Tunturiladun periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti oikeassa tunturihengessä. Sitä odottaa seuraavalta 10-vuotiskaudelta hiukan harmaantunut, mutta mieleltään vielä nuorekas ikäsusi.

Teksti: Rainer Paasonen
Kuvat: Juhani Harju

Asiatietoja

Tunturikerhojen nimet ovat alkuvuosien "aitimme" Siiri Kostamon aloitteesta nimetty saamenkielisin numeroin. Kerhomme tunnuksen on Uolevi Mättö suunnitellut oivallisesti. Kesäkelillä siinä on nähtävissä pitkospuut ja lumien aikaan hiihtolatu. Kerhomme Kuokte järjesti Tunturiladun ensimmäiset talvipäivät. Susia on vihitty räätihyyn seudullamme kerhoilaiden järjestämissä susiaisissa. Inc.

Kaksi crakurssia on pidetty paikallisen latujärjestön avustamana. Luke-mattomia erilaisia tapahtumia, Yki-sillan rakentamisesta, vaatekeräykseen Lapin lapsille, tunturiladun heiluttamiseen asti. Retkeily tietty, Etelämantereen jäätiköillä Käsivarren tuntureille, viimeksi kerhomme 30-vuotisjuhla-vaellukseen Halin huiputukseen.

Moninaiset ovat muistelukset jäsentemme mie-lissä. Esi-isimmme perin-teitäkin olemme jatkaneet. Kerhomme on osallistunut Suomi-Meloo -tapahtumiin. Asutettiinhan isänmaatamme aikojen alussa vesistöjä avuksi käyttäen aina sisämaahan saakka. Niin, että "kajakin kapean vesille työnsin..."

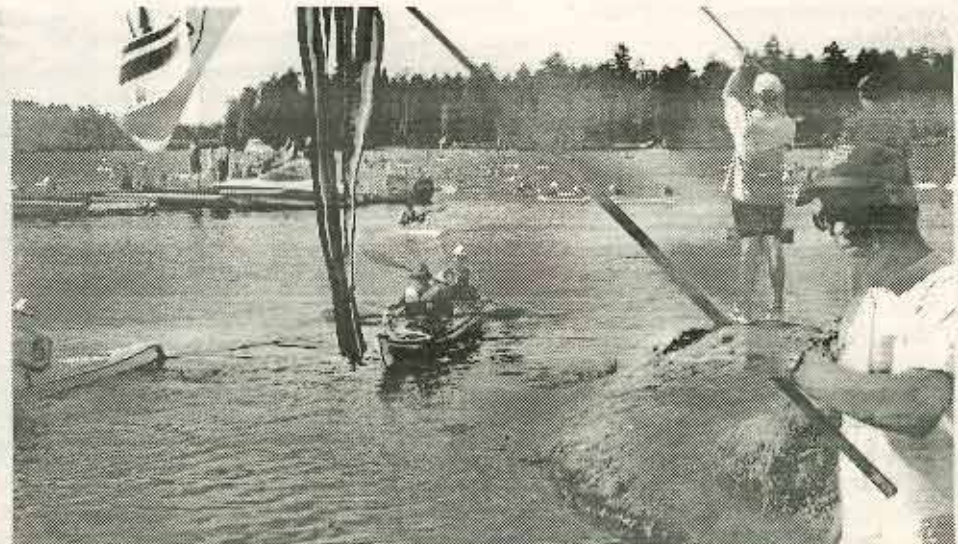
Kuokten 30 v. juhlahuiputus Halilla 1.5.97.

Kuokten "Hiirenkarvavaelluksen" osallistujia kesäkuussa -87 matkalla kohti Kaivia.

Kuoktelaisten järjestämä eläkeläisten Susi-Kyrö viikko 1986. Vetäjänä kaksi Anjaa. Osallistujia eri puolilta Suomea.

Suomi-Meloo viestiin Kuokte on osallistunut yhdessä Hyvinkään Ladun kanssa vuosina 1993-97

Lehden 2/97 ilmestymisen jälkeen on johtokunta pitänyt kokoukset 4/97-6/97.

Kokouksissa käsiteltiin mm seuraavia asioita:

- Päätettiin osallistua retkitapahtumiin Suomen Ladun 60-vuotisjuhliin vuonna 1998. Tarkemmat suunnitelmat tehdään myöhemmin.
- Toivotaan kerhojen järjestävän Tunturiladun suunnistuskurssi 1998. Kerhojen tulisi ilmoittaa retkitapahtumistaan Tunturilatu-lehden retkimuistiinotissa, jotta kerhon ulkopuoliset voisivat tiedustella osallistumismahdollisuuksia kyseisiin retkiin.
- Tunturiladun lapsijäsenille lähetetään Tunturiladun jäsenistöilleen lähettämä posti, vaikka perheisiin muuten tulee vain yksi postitus. Samoin päätettiin ilmoittaa henkilökohtaisesti nuorisojäsenille Tunturiladun nuorten tapahtumista.
- Tunturiladun kämpille on toimitettu ensiapukaapit sisältyneen. Sisällön osalta puutoksista toivotaan yhteydenottoa Marita Maulaan.
- Toivotaan kerhojen hankkivan ilmoituksia Tunturilatu-lehteeseen.
- Hyväksyttiin lemmikkieläinten "kämpäsääntö" Susikyryön.
- Päätettiin yhdistää talvipäivät ja kevätkokous maaliskuussa pidettäväksi kevätpäiviksi.
- 1.1.1998 lähtien julkaista Tunturilatu-lehti 4 kertaa vuodessa, koska näin voidaan pitää parempaa yhteyttä jäsenistöön. Myönnettävän verohelpotuksen vuoksi lehden vuosikustannukset eivät tule nousemaan.
- Usittiin ainajäsenkortti sekä jäsenkortissa olevaa tekstiä muutettiin.
- Tunturiladun nuorten vaellukselle kesällä 1997 osallistuneille annetaan muistoksi Tunturiladun juhluvuoden kuksat.
- Hyväksyttiin retkeilypolitiikkatoimikunnan esitys Tunturiladun retkeilypolitiikaksi esitettäväksi syyskokoukselle.

Kuulaita retkisäitä toivottaen, Marita Maula

Kämpäsääntöjen muutokset kevätkokouksen 1997 mukaisesti

3 §

Koirien ym lemmikkieläinten tuominen majaan on kielletty, lukuunottamatta Susikyryssä em. tarkoitukseen varattua majoitusyksikköä.

17 §

Kerhoilla on oikeus varata viikko Tunturiladun tukikohdista kerho- tms tilaisuuttaan varten. Etusijalla kaikissa varauksissa ovat Tunturiladun omat vuotuisessa ohjelmassa olevat kaikkille jäsenille tarkoitettut viikot.

Joulun ajaksi ei voi varata minkään tukikohdan majoitusyksiköitä. Samanaikaisesti voi olla varattuna enintään kaksi tukikohtaa.

Anomus varauksesta on tehtävä niin hyvissä ajoin, että se voidaan käsitellä ja ilmoittaa siitä

Tunturilatu-lehdessä, kevään hiihtoviikoista edellisen vuoden viimeisessä ja kesän sekä syksyn viikoista alkuvuoden numeroissa.

Anomukset käsitellään johtokunnan kunkin lehden aineistopäivää edeltävässä kokouksessa. Kerhon varaamille viikoille osallistuvien on oltava Tunturiladun jäseniä. Avainsääntöjen perusteella avainta kohden haltijalla saa olla kuitenkin yksi ulkopuolinen vieras.

Piinehköille retkiseurueelle, johon kuuluu avaimen omaava Tunturiladun jäsen, johtokunta voi kussakin tapauksessa erikseen antaa luvan yhden yön yöpymiseen vaelluksen aloitus- ja päätymistukikohtana.

Tukikohtiin voi majoittua omiin majoitteisiin varauksista huolimatta ja saunan käytöstä on sovittava paikan päällä varaajan kanssa. Varaajan kanssa on myös

sovittava, jos aikoo aloittaa tai päättää vaelluksensa varauksen alaisesta tukikohdasta tai oleskella siellä muuten.

Alle yhdeksän henkilön ryhmille tukikohtia ei voi varata.

Kiinteistökohtaiset säännökset

SUSIKYRÖ

Tukikohdan kolmesta majoitusyksiköstä voi samanaikaisesti olla varattuna enintään kaksi yksikköä, ensisijaisesti päärakennus ja tarpeen vaatiessa pienemmän rakennuksen lemmikkieläimille tarkoitettu yksikkö.

Pääsiäistä edeltävää ja sen jälkeistä viikkoa ei voi varata.

Johtokunnan päätös kämpäsääntöjen 3§:n soveltamisohjeeksi.

1. Eläimiä ei saa päästää maakuulaverille
2. Eläimet eivät saa häiritä muita Susikyryön majoittuneita
3. Eläimiä saa pitää irrallaan Susikyryön alueella
4. Eläinten omistajien on huolehdittava jälkien siivoamisesta. Lemmikkieläimille tarkoitettu majoitusyksikkö tullaan merkitsemään selvästi.

Tunturilatu ry:n retkeilypolitiikka

(johtokunnan ehdotus syyskokouksikäsitteilyyn)

Tunturilatu ry on lapinretkeilijöiden järjestö, joka edistää Lapin tuntemusta ja hyviä retkeilytapoja jäsenistönsä ja muiden kansalaisten keskuudessa, kehittämällä retkeilyn edellytyksiä, retkeilytaitoja ja -kulttuuria sekä turvallisuutta.

Retkeilijä ja ympäristö

Suomen Lappi on laaja, harvaan asuttu ja kokonaisuutena varsin erämaaisena säilynyt pohjoinen maakunta, jonka metsät, tunturit, suot ja vesistöt muodostavat omaleimaisen karulla ja erikoislaatuisella tavalla kauniin osan maastamme. Jokaisen vastuullisen retkeilijän asia on vaikuttaa osaltaan luonnon säilymiseen tuleville sukupolville. Varsinkin Lapin hitaasti uusiutuva luonto on erityisen arkaa kulumiselle, roskaantumiselle ja saastumiselle.

Retkeilijöiden tulee toimia ja käyttäytyä siten, että luonnolle aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa. Rauhoitusnäyttöjä ja muita viranomaisien asettamia retkeilyä koskevia rajoituksia tulee kunnioittaa ja noudattaa. On myös tärkeää, että retkeilijät toimivat ja käyttäytyvät siten, että retkeilystä ei synny häiriötä ja haittaa paikallisille asukkaille, heidän elämälleen, kulttuurilleen ja elinkeinotoiminnalleen.

Retkeilyn edellytykset

Tunturilatu pitää tärkeänä, että tulevillekin sukupolville turvataan mahdollisuudet eräretkeilyn elämyksistä nauttimiseen. Retkeily pitää säilyttää jokamiehen oikeutena. Tästä tulee kuitenkin voida poiketa silloin kun luonnonsuojelu, paikallisen väestön edut tai retkeilyolosuhteiden vaarallisuus edellyttävät. Retkeilyn rajoitukset kansallispuistoissa, luonnonpuistoissa ja muilla erityisalueilla ovat ymmärrettäviä ja kannatettavia.

Tunturilatu kannattaa luonnon säilyttämistä mahdollisimman koskemattomana myös vartavasten retkeilyyn tarkoitetuilla alueilla, kuten valtion retkeily- ja kalastusalueilla sekä kansallispuistoissa. Vain siten voidaan näillä alueilla turvata aidot luontoläilykset ja erätunnelma tulevillekin sukupolville. Pitkospuut, portaat ja muut rakenteet ovat perusteltuja silloin, kun niiden avulla voidaan säästää luontoa kulumiselta.

Lapin kairoilla on turvattava mahdollisuus vapaan ja riippumattoman retkeilyn antamiin elämyksiin riittävän laajoilla erämaaisilla alueilla, joilla ei ole merkittäviä retkeilyreittejä eikä niihin liittyviä rakenteita. Retkeilyreitit merkitsemistä voidaan kuitenkin perustella erityisissä tapauksissa luonnonsuojelulla, turvallisuustekijöillä sekä retkeilymysten tarjoamisella myös niille, joilla ei ole mahdollisuuksia varsinaiseen eräretkeilyyn.

Lapin ilmasto-olosuhteiden vuoksi riittävän autio- ja varausverkoston ylläpitäminen on tarpeellista. Kämpäverkosto lisää huomattavasti retkeilyn turvallisuutta mahdollistaen sen niillekin, joiden kyvyt tai terveys eivät riitä kaikkein vaativampaan eräretkeilyyn. Retkeilykäyttöön tarkoitettuja kämppejä rakennettaessa ja uudistettaessa niiden sisustus- ja palvelutaso on pidettävä erähenkisen vaatimattomana. Tyyllisesti ja rakennusteknisesti kämppien, laavujen ja muiden rakenteiden tulee liittyä mahdollisimman hyvin vanhaan paikalliseen perinteeseen - kuitenkin nykyaikaiset turvallisuus-, energiansäästö- ja siisteysvaatimukset huomioonottaen.

Toimiva puu- ja jätehuolto on tarpeellinen suosituilla retkeilyalueilla. Tunturilatu pitää mahdollisena maksaa perimistä sekä kämppien että puu- ja jätehuollon käytöstä.

Virkistystarkoituksessa harjoitettavaa ajoneuvoliikennettä maastossa on valvottava ja rajoitettava siten, että se ei aiheuta tarpeetonta haittaa Lapin luonnolle, paikallisten asukkaiden elinkeinotoiminnalle eikä retkeilylle.

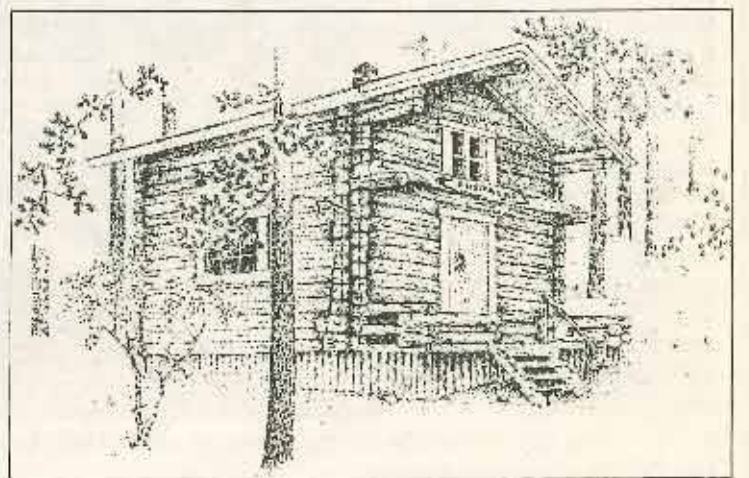
Retkeilykulttuuri ja retkeilyn turvallisuus

Tunturilatu toimii retkeilyn aiheuttaman luonnon kulumisen vähentämiseksi harjoittamalla valistustoimintaa ja kouluttamalla jäsenistöään. Retkeilijöissä on saatava aikaan asennemuutos - luontoa hyödyntävästä retkeilykulttuurista on siirryttävä ympäristöä säästävään retkeilyyn.

Nykyajan retkeilijöillä on vaalittavanaan menneiden eräkäviijä sukupolvien perintö. Tunturilatu kunnioittaa tätä ja toimii aitojen, arvokkaiden eräperinteiden säilyttämiseksi ja siirtämiseksi sukupolvelta toiselle. Myös vanhoja eräperinteitä vaalittaessa on kuitenkin huolehdittava siitä, että niiden varjolla ei vahingoiteta luontoa aiheuttomasti.

Tunturilatu pitää retkeilijöiden ja Lapin asukkaiden hyviä välejä ensiarvoisen tärkeinä. Retkeilijöiden tulee aina toimia siten, että he eivät vahingoita näitä suhteita eivätkä loukkaa paikallisten asukkaiden etuja. Tunturilatu haluaa osaltaan edistää jäsentensä ja Lapin asukkaiden keskinäistä ymmärrystä ja ystävyyttä.

Tunturilatu edistää valistus- ja koulutustoiminnallaan turvallisuutta lisääviä erätaitoja. Järjestö painottaa vaellukselle valmistautumisen ja hyvän fyysisen- sekä henkisen kunnan merkitystä turvallisuutta ja hyvinvointia lisäävinä tekijöinä, toimien näiden päämäärien hyväksi.

Sata Lappiin hurahtanutta...

30-vuotias Kuokte juhli Tunturiladun kesäpäivillä

Paikallislehden mukaan Kytälälle kokoontui elokuisiksi viikonvaihteeksi sata Lapin luontoon hurahtanutta. Vietettiin Tunturiladun kesäpäiviä ja tunturikerho Kuokten 30-vuotisjuhlaa. Satapäinen joukko oli kotoisin eri puolilta maata, mutta lähes sata Lappiin hurahtanutta löytyy Kuokten jäsenrekisteristäkin.

Tunturiladun telttakylä nousi Rytkön leirikeskukseen Kytäjärven rannalle. Luonnonkauniin paikan erinomaisuutta lisäsi se, että käytävissä oli aivan viressä sijaitseva kylän koulu. Monella lienee kulunut aikaa siitä, kun oli edellisen kerran tullut lauletuksi "Arvon mekin ansaitsemme" koivuinkoristetussa kansakoulun juhlasalissa tai syödyksi soppaa koululuokassa...

Päivä paahtoi, Kytäjärven vesi oli matalaa ja lämmintä kuin linnunmaito. Uimareiden päitä näkyi aalloilla aina kun muilta rientoilta ehdittiin. Moni otti ensituntua retkimelontaan kuoktelaisen kajakeilla ja inkkarikanootilla. Yksi haverikin nähtiin, mutta kylvyn saanut ensikertalainen kaatoi vedet kajakista ja jatkoi päättäväisesti matkaa.

Muhkea hevoslauma naapurissa

Kytäjän kartano komeili järven toisella puolella, ja kartanolta vuokratuissa tiloissa toimii myös leirialueen naapurissa sijaitseva hevossiittola. Laitumella pystyi näkemään yhdellä silmäyksellä yli 50 hevosta - oli helppo kuvitella katselevansa kirgiisien aron hevoslaumoja. Tutustumiskäynnillä siittolaan kuunneltiin ja katseltiin silmät pyöreinä, miten hevosia tehdään - no, ei nyt ihan tositoimia nähty mutta hämmästyttävät puitteet kuitenkin.

Asiantuntevasti opastetuilla tutustumiskäynneillä vierailtiin myös Kytäjän kartanossa ja kirkossa, jossa pidettiin aamuhäntä. Saarnastuoliin maalatut kovin suomalaisen näköiset apostolit osoittautuivat tunnetuiksi kytäläläisiksi miehiksi. Todella miellyttävästi ja mielenkiintoisesti opastetulla luontoretkellä tututtiin mm. kalliorinteseen, jolla keväisin luikertelee sata kyykäärmettä. Kedolla jotkut väittivät kuulevansa heinäsiirran, kun taas toiset epäilivät, että siinä kuulemisessa taisi olla kysymys "keisararin uusista vaatteista".

Iloin istuttiin nuotiolla makaran ja räiskäleiden sekä Matti Reittamon vetämän yhteistaulun parissa. Sinnikkäimmät jatkoivat pitkälle pikkutunneille, ja tähdenlentojakin havaittiin.

Pisimpään yhtäjaksoisesti toiminut kerho

Hyvinkään ja Riihimäen seudulla toimiva Kuokte on pisimpään yhtäjaksoisesti toiminut tunturikerhoistamme. Saamenkielinen nimihän tarkoittaa kakosta. Kerho toimii tiiviissä ja hyvässä yhteistyössä Hyvinkään Ladun kanssa. Kesäpäivien avajaisissa puhunut Hyvinkään kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Arja Hyvärinen ei ollut ennen kuullut koko kerhosta mutta totesi näkevänsä kesäpäivien puuhanaisten ja -miesten joukossa Hyvinkään Ladusta tuttuja kasvoja. Tunturiladun keskuudessa Kuokte kyllä tunnetaan aktiivisena kerhona, joka on ennenkin järjestänyt yhteisiä tapahtumia ja vastannut Tunturiladun toimittamisesta. Kuoktelaisia nähdään niin tunturiladun yhteisissä rientoissa kuin

mm. Suomi Meloo -tapahtumassa ja erävaelluskisoissakin.

Kuokten varsinaisessa juhlatilaisuudessa olivat kaikki ikkunat auki, mutta tunnelma oli silti hyvin lämmin ja mukavan rento. Koulun juhlasalissa koivunlehvien keskellä käivettiin muistilokeroistakansakoulussa muinoin opitut isänmaalliset ja muutoin kohottavat laulut - ja niitä laulettiinkin oikein sydämen kyllyydestä, kun harvoin on viime vuosina päästy laulamaan. Varhain opitut säkeet ovat säilyneet kumman hyvin mielessä.

Kuoktea perustamassa ollut Tunturiladun kunniapuheenjohtaja Antero Tarvainen kertoi juhlassa juohevaan tyyliinsä ensimmäisten tunturikerhojen ja erityisesti Kuokien perustamisesta. Antero voi varmasti katsella tyytyväisenä niin Kuokten kuin muidenkin kerhojen toimintaa: ajatus niiden perustamisesta on kantanut hienoa hedelmää.

Musiikkiohjelmasta vastasivat erittäin nuori, erittäin nätti viulisti sekä "paikallisiksi hurukoiksi" ilmoittautunut keski-ikäinen varsin vartunut hanuripartio, joka kunnan kesäjuhlatyylillä tahditti tanssit juhlan päätteeksi.

Kuoktelaisen mahdollisuudet erilaisten maasto- ym. tapahtumien järjestämiseen paraniivat entisestään 30-vuotisjuhlassa saatujen lahjojen myötä: lahjapöydälle kertyi niin Trangiaa, Pepalaavua kuin erikokoisia termosastioitakin. Suomen Ladun hopeinen ansiomerkki luovutettiin seitsemälle kuoktelaiselle, jotka olivat: Matti Huotari, Eero Härkönen, Rainer Paasonen, Maija-Leena Salmi, Markku Salminen, Anja Selenius ja Olli Selenius. Kuokten uuden pöytästandaarin saivat perustamiskokouksessa puheenjohtajan nuijaa heittänyt Antero Tarvainen sekä kerhon puheenjohtajat kautta aikojen: Uolevi Mättö, Jussi Valtonen, Veikko Laine, Markku Salminen ja nykyinen puheenjohtaja Juhani Harju.

Kiitokset Juhani Harjulle ja hänen keltapaitaiselle joukkueelleen hauskoista kesäpäivistä ja lämminhenkisestä juhlatilaisuudesta! Osanottajat muistavat erityisesti kiitollisuudella myös keittiön antimia ja niin keittiön kuin kanttiininkin emäntäväkeä. Puhumattakaan reippaista arvanmyyjätyöistä.

Juhana Häme

Kodan tyyppinen majoite vaelluskäytössä

Tässä esiteltävä majoite sopii ympärivuotiseen käyttöön, mutta parhaimmillaan se on syksyn ensilumilla, jolloin voidaan vaelttaa jalkaisin ja kuljettaa varusteet abkiassa. Majoitetta käytettäessä tulee pienen nuotion lämpö ja valo käytettyä hyväksi mahdollisimman tarkkaan. Majoite keskisalkoineen ja maakiiloineen painaa n.6 kiloa ja kulkee myös rinkkäsalkaisen vaeltajan mukana hyvin.

Majoite on tehty ohuesta toiselta puolelta alumiinipinnoitettua nailonkankaasta. Pohjapinta-ala on 250 x 250 cm ja tasasivuisen kolmion muotoisten sivujen korkeus sekä keskisaloon pituus on 300 cm. Keskisalko on neliosainen ja tehty 35 mm halkaisijaltaan olevasta alumiiniputkesta. Salon yläpää pysyy tukevasti kodan harjaan ommellussa kartiomaisessa pesässä. Takaseinän yläosassa on alhaalta narulla säädeltävä läppä savuaukkona, jonka korkeus on 70 cm. Oviaukon läppä on tarralla suljettava ja sen lisäksi sadesään ajaksi voidaan rullata auki n. 120 cm:n pituinen apsidiosa. Alareunassa molemmilla sivuilla ja takaseinustalla on 50 cm:n levyiset liepeet, joita voidaan käyttää maa-

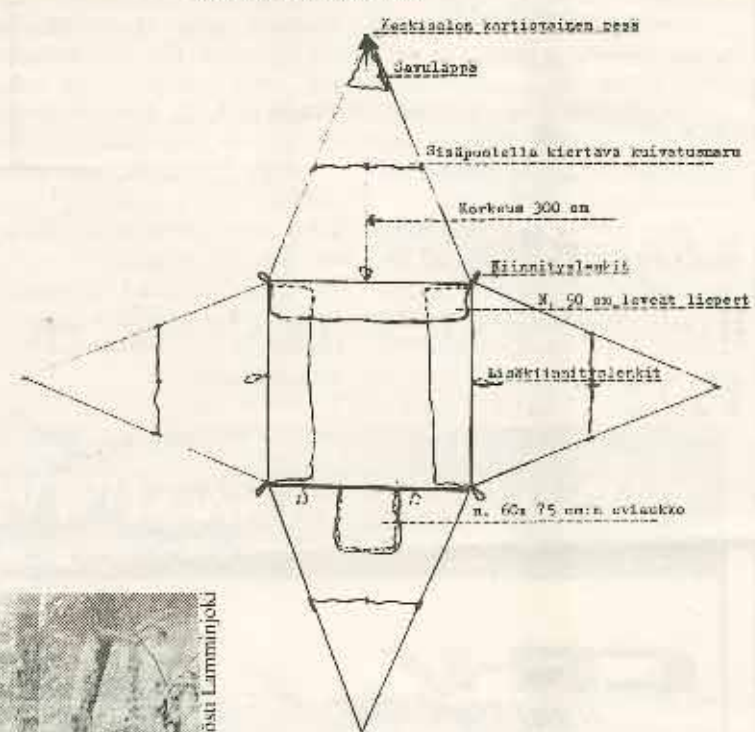
vaatteena tai kääntää ulkopuolelle säätöalan tai muun tarpeen niin vaatiessa. Seinien puolivälissä on kulmissa ja keskellä nailonmauhalenkit kankaan kummallakin puolella, joihin sisäpuolelle kiinnitetään kuivatusnaru ja ulkopuolisiin lenkkeihin voidaan kiinnittää lisäharuksia kovalla tuulella.

Majoite pystytetään kiinnittämällä se maakiiloilla alaturkissa olevista lenkeistä maahan ja nost-

tamalla se keskisalolla pystyyn. Salko asettuu osittain takaseinän suuntaisesti ja sen alapäästä keskemmälle siirtämällä saadaan kangas kiristettyä. Maanrajassa sivuilla on myös lisäkiinnityslenkkejä esim. tuulisella säällä vahvistamassa majoitteen paikallaan pysymistä. Nurkkaharukset voidaan kiinnittää puihin tms. yläviistoon, jolloin kevennetään keskisalkoon kohdistuvaa rasitusta.

Majoitteen levityspilirros

© Kytäsi Lamminkieki

Leiri Joutsenpesäaavan ja Luoston välissä marras-kuussa 1996.

Keskisalkona ei voi käyttää lasikuituputkea, koska se saattaa sulua kodan yläosassa lämmön vaikutuksesta (näin on kerran tapahtunut ja yksi kokemus riittää). Kankaaseen ei ole vielä lähes kymmenen vuoden käytön jälkeen tullut yhtään kipinän reikää.

Korvausilma tulee sisään oviaukon puoleisen seinän puolelta. Asukkaat säästävät savuhaitoilta, kun pitävät huolen siitä, että nuotio palaa hyvin, jolloin ilmavirta vie savut ulos mennessään.

Kösa

Suomi Meloi - jo 13. kerran

Tunnelmia melontaviestin varrelta

Ja meloinhan siellä minäkin ensimmäisen kerran. Kävi nimittäin niin, että Kavtsin liikuttaja Antti keräsi meloimia mukaan, ja ilmoitin olevani käytettävissä, mikäli jollakin osuudella tarvittaisiin. Minulla kun oli sopivasti pari vapaapäivää chtiäkseeni mukaan viestin loppuosuuksille.

Niinpä havaitsin keskiviikkonaamuna kuuden aikaan olevani liikkeellä Kösän kanssa, jolla oli myös pari vapaapäivää, keula kohti osuuden n:o 18 (Vuoriniemi-Saimaan Rysä) lähtöpaikkaa. Jo matkalla oli selvillä, että saisimme meloaksemme muitakin osuuksia.

Vuoriniemessä vaihtopaikkana oli Tyynelän lomakartano. Paikka on luonnonkauniilla harjulla, jyrkkä mäki laskee rantaan, jossa on saunan ja pieni hiekkaranta. Tulimme hyvissä ajoin paikalle, jolloin siellä oli vielä jokseenkin unelias tunnelma. Kesä painoi päälle parastaan ja mieli teki vain keliä varjossa. Söimme rannassa eväitä ja sinä aikana alkoi tapahtua. Uneliaan hiljaisesta paikasta tuli puolessa tunnissa vilkas turistikeskus.

Melojakansaa oli runsaasti liikkeellä, kuka toi kanootteja, kuka oli vain muuten vaihtomiehistönä ja kuka kannustajana. Mitä lähemmäksi vaihtohetki lähenti, sen kiihkeämmäksi kävi tunnelma. Ranta oli jo mustanaan joukkuiden vaihtomiehiä lippuineen ja viireineen. Viesti oli jatkunut jo useita päiviä ja matkaa oli kertynyt jo lähes neljäsataa kilometriä, mutta into oli vain kasvanut. Tärkeänä tekijänä hyvälle tunnelmalle oli koko viestin ajan jatkunut helteisen kaunis sää.

Pian nähtiin mahtava näky, kun toistasataa kanoottia tuli yhtenä armadana lahdelle. Liput ja viirit liehuivat, kannustushuudot kaikuivat. Joukkueet auttoivat toinen toisiaan rantautumisessa ja

lopulta sieltä sekamelskasta jokin löysi omansa. Antti ja Pelle olivat suoriutuneet omasta osuudestaan ja Kavtsin kaksikko jäi nyt meille.

Rantautuminen, kuulumisten vaihto, autonavainten selvittely, ne kaikki veivät oman aikansa ja pian huomasi olevani melomassa ensimmäistä osuuttani kohti Saimaan Rysää. Hieman jäin miettimään, että miten se auto nyt saatiinkaan meitä vastaan.

Autojen siirto-operaatiota nimittäin suunniteltiin äänekkäästi ennen matkaan lähtöä, ja ainakin suunnitelmana se tuntui pelaavan. (Hei, mikäli te siellä Karjalassa näette rannalla autojaan etsiviä meloimia, niin ilmoitelkaa, että haemme ne kotiin).

Melominen kaksikolla ei ollut ihan niin helppoa kuin olin ajatellut. Yksikkömelontaan tottuneena minulla oli oma käsitykseni melonnan rytmistä ja melan liikkeistä. Nyt, takamelojana ja peräsimen pitäjänä minun oli melottava Kösän rytmissä ja pidettävä kanootti suunnassa. Muuttaman kerran melat kolisi, ennenkuin pääsin mukaan rytmiin. Kanoottiin suunnassa pitäminen olikin jonkin verran hankalampaa. Ison melojajoukon keskellä minulle tuli pian ahtaan paikan kammo, ja ohjasinkin meidän kaksikon joukon laidalle, jossa melominen oli helpompaa. Siellä keskellä tuntui siltä, että suunta ja etäisyydet naapurikanoottiin olivat koko ajan. Piti olla tarkkana, ettei ollut pian poikittain koko joukon keskellä. Kanoottivaivaston edessä kulki johtokanootti keltaisine lippuineen, sitten koko melojajoukko ja perässä tuli vielä kaksi turvavenettä. Nimenomaan turvallisuuden kannalta on ehdottoman tärkeää, että koko joukko pysyy kasassa, sillä Pihlajaveden saaristo on niin sokkeloinen, että sinne äkkiä eksyy.

Vauhti oli koko ajan sopiva ja melontaan totuttua oli pian tilaisuuksia solmia tuttavuuksia naapurimelojiin pikku huulenhaiton merkeissä. Aurinko paahotti niskaani tosi armottomasti.

Lippalakin lippa niskan päällä auttoi hieman. Joillakin oli niskaliinalla varustettuja hellehattuja. Sellainen on minun hankintalistallani ykköstilalla. Melonnan välissä pidettiin pieniä kelluntataukoja ja yksi maatauko, että sai vähän lepuutettua takamuksiaan. Onneksi kaksikkomme istuimet sopivat minun rakenteelleni niin, että jalat eivät puutuneet. Aikataulun mukaisesti lähestyimme seuraavaan vaihtopaikkaan Saimaan Rysää.

Selkä oli vielä ylitettävänä, Suomi Meloo- lakana näkyi jo kaukaa. Mukavaa oli järveltä päin etsiä omaa lippuansa ja kannustajiansa.

Ja sitten rantautuminen, jonka jälkeen taas osat vaihtuivat. Viestin alkuosuuksia urakoineet Aki ja Tuure pääsivät taas vesille. Ja me pääsimme puolestamme maajoukkoihin, suoritamaan autojen siirto-operaatiolta. Saimaan Rysä on paikallinen matkailukeskus, jossa oli myöskin saunaja ravintolapalveluja. Hernekeitto ja pannari maistuivat melonnan jälkeen.

Sitten autoralliin kohti seuraavia vaihtopaikkoja. Veimme autot Kiviapajan vaihtopaikkaan, pistimme teltan pystyyn yöpymistä varten ja yritimme nukkua, sillä seuraava vaihtomme olisi aamukuudelta Lohilahdessa. Leiripaikkamme oli kuitenkin rannalla, jossa on vaihtopaikka puolen yön aikaan, joten vaihdon aiheuttama mekastus oli melkoinen, eikä nukkumisesta tullut mitään. Melojajoukon ilmestyminen vaihtopaikkaan on aina tapaus, paikalliset asukkaat ja kylätoimikunnat ovat mukana järjestelmässä ruo-

kapaikkoja ja eväspalveluja. Kiviapajassakin oli tarjolla rantakalaa ja pullakahvia. Koko touhu vaihtopaikalla kesti vain tunnin pari, jonka jälkeen kylä jäi taas ennalleen. Melojat ovat ympäristötietoista väkeä, jotka ovat tottuneet retkeilyyn. Heidän jäljiltään paikat eivät roskaannu.

Huonosti nukutun ja lyhyeksi jääneen yön jälkeen ajoimme yömeloimia vastaan Lohilahteen, josta alkoi aamukuudelta 30 kilometriin melontaosuus n:o 21 (Lohilahti-Käyhkää), kuuden tunnin urakka kohti Käyhkään vaihtopaikkaa. Sää oli jälleen armoston auringon poltteen kiristäessä niskaa. Melonnan lomassa maistui pari taukoa eväineen ja aikataulun mukaisesti saavuimme Käyhkään kanavan suulle. Sieltä johtokanoottiin tuli mukaan Ruokolahden kunnanjohtaja, joka saatteli meidät vaihtopaikalle. Vaihto olikin tarpeen, sillä kaipasimme jo lepoa, koska olimme vielä lupautuneet melomaan samana iltana ja yönä toiset 30 kilometriä.

Vaihdon jälkeen suoritimmekin autojen siirron pikarallina viimeiseen vaihtopaikkaamme. Kutveleen vaihtopaikka sijaitsi lossin takana saareissa. Rannalla loikoillessa väsynyt meloja torkahteli sopivasti. Ja lounaaksi lihapullat muusilla. Koska edellisen päivän hernekeitto jo kiristeli mahanahkaa, piti käyttää Kutveleeseen järjestettyä käymäläpalvelua. Eräs elämän unohtumattomia kokemuksia: Muovinen puusee helteisellä kankaalla oli varmasti koko retken kuumiin paikka ja "mehukkain".

Viimeinen osuutemme (osuus 23 Kutvele-Suikkala) alkoi iltakahdeksalta ja jatkui aina kahteen asti yöllä. Melontaan mahtui niin auringon lasku kuin nousukin. Tarkoita pidimme saareissa, josta jo kaukaa näkyi nuotion loimo-

tusta. Nuoripari oli sinne tullut viettämään rauhallista kesäyötä. Ja pian oli heidän seuranaan satoja meloimia. Silloin he totesivat, etteivät niinkään olleet tulleet nauttimaan rauhallisesta paikasta kuin hyvästä seurasta ja hyvä seura oli nyt moninkertaistunut. Paremmiin sitä et taida sanoa.

Automatkailu valtateiden turistipyödyksien ja kaikenmaailman puuhamaiden välillä ei ikipäivänä tavoita sitä luonnonkauneutta, jonka meloja saa kokea olemalla itse osa luontoa. Suomi Meloo- tapahtuman yksi tärkeä anti on tehdä Suomea tunnetuksi.

Tuhannet melojat käyvät paikoissa, joista ennen eivät ole tietäneet. Jonakin päivänä joku heistä palaa lomailemaan näille rannoille.

Yömelontamme päättyi kahden aikaan yöllä Suikkalan tanssilavalle, jossa tosin tanssit olivat päättyneet, mutta melojat pitivät jatkoa. Tanssilavan puhvehti oli vielä auki ja väsynyt meloja sai makkarat ja kahvit. Virkistyminen olikin tarpeen, sillä olihan jo perjantai-aamuyö ja vielä oli ajettava kotiin. Autojen siirto Ruokolahdelle ja ajo kotiin, unihiekkää silmissä. Väsytti jo vietävästi, sillä olimmehan olleet liikkeessä kaksi vuorokautta, istuneet kanooteissa 16 tuntia, meloneet 80 kilometriä ja nukkuneet vain muuttaman tunnin.

Ajaessa pidämme yllä jutustelua, että ajovire säilyisi. Kotiintulo aamukuudelta osuu samoihin aikoihin kuin vaihto Ruokolahdella on käynnissä. Ajatuksemme saattelevat ystäviämme viimeiselle osuudelle kohti Imatraa. Liköhän pistetä ensi vuonna uusiksi ja ollaan mukana koko viikko.

Pauli Aaltonen

HONDA MUKANA SUSIVIIHKIÄISISSÄ

CR-V
Real time 4WD
POWERED BY HONDA

Kun olet oppinut pitämään farmareista, mutta arvostat vieläkin suurempaa liikkumisen vapautta...

Uusi Honda CR-V (autom.) alk. 179.900,- (sisällytt. kulu 2200 mk)
Soita meille ja tilaa esite tai henkilökohtainen esittely.

HONDA

VEHO-liikkeet kautta maan

Tunnelmia tunturissa

Lakea tunturin tavoitan,
kiveltä kivelte kiikerrän.
Nousu edessä, tuuli takana,
rankka rakka voitettavana.

Huipulla tuulet tuivertaa,
pilvet kirmaavat tunturin tau,
rinteet hehkuvat loistossaan
rusku on kullannut Lapin maan,

Ystävä, pysähdy katsomaan
ihmettä luonnon ja Lapin maan, ruskan
rinnalla tunturissa
kukkii kevät ja kesä.

Ystävä, älä kiiruhda
Ruska hehkuu ja loistaa.
Kuuntele tunturin rauhaa
kurissa purotkin pauhaa.

Eila Vainio

MOHTI

Tässä on yksi esimerkki siitä, että ei vaeltaminen aina helppoa ja yksinkertaista ole. Muotkatuntureiden soilla on ilmeisesti paikoin ominaisuus, joka aiheuttaa yllättäen suon mutaan kiinni jäämisen. Ensimmäisen kerran tuo tapahtui jo vuoden 1979 heinäkuussa. Kartan mukaan Toaresoiivin länsipuoleisten soiden ei pitäisi olla vaikeakulkuisia, mutta tästä huolimatta vajosin suohon juuri saappaista myöten, eikä siitä paikasta tahtonut helpolla pois päästäkään.

Toiseen hankalaan kohtaan saavuini yllättäen Tirron-Karigasniemenpolun tuntumassa 1992 kesäkuussa Viermijärven Verkojärven itäpuolella varovaisuudesta huolimatta. Polku ei selkeästi erotu maaston pinnalta, vaan hajoo jonkin epämääräisesti. Kerron seuraavassa tapahtumien kulun.

Oletan kulkevani polun suuntaan. Suo ei näytä upottavalta. Yhdeksi toinen saapas vajoo

vartansa myöten. Haen tukea toisella jalalla, joka sekin uppoaa kuin tyhjiin. Yritän nostella jalkojani, mutta jalkineet ovat kiinni kuin sementissä. En tiedä, vajottaako syvemmälle. Säikähdys on melkoinen.

Jollain tavalla on tästä poispäästävä. No, rinka on heitettävä taakse ja saappaistahan kyllä voi istua puujoutautua pois. Paljain jaloin hypin rinkan yli muutaman metrin päähän. Pienen mättään päällä kyykistellen rauhoittelen itseäni ja pohdin tilannetta. Olihan jo tauonkin aika, eikä tässä näytä kovin pahasti onneksi käyneenkään.

Että siellä ne nyt ovat - nokiäläiset - mudassa, kokonumero 42, pari senttiä saappaan varsta näkyy pinnan päältä. Ovat kuulemma erään tunnetun ympäristöaktivistin mukaan ihmiskunnan paras keksintö sitten karjan kesyttämisen jälkeen. Tällä näkökohdalla pohdin, että niillä on varmasti käyttöä loppumatkaa

varien, jotenka on ne menävä noutamaan pois.

Eivätkä lähde vetämällä saappaan varresta. Kova tempominen aiheuttaa ainoastaan paljaiden jalkojen juuttumisen entistä tiukemmin mutaan. Ainoa vaihtoehto on kaivaa ne käsin nopeasti mutaa sivulle roiskimalla. Saappaan kerrallaan ylös nostamalla saan kulkuvälineeni pois pinteestä. Mutta olen itse nyt kiinni suossa. Sama homma siis uudelleen. Tämän älyän tehdä jo rinkan päällä istuen.

Heitän saappaani turvallisemmille alueille. Täällä onkin joku taannoin keksinyt tuon suomalaisen saappaanheittokeksin. Nyt se selvisi.

Saatuani rinkan pois kohdalta ja saappaat jalkaan pistettyäni pääsen jatkamaan kulkua Verkojärven pohjoispäähän. Sitten vain tarkkana, etteivät vaikeudet toistu. Kolmatta kertaa en aio moisti mutiin sotkeutua. Tai ellei sitten vahingossa.

MK

© Juhana Häme

Pyhä Trifon levensi tien?

Jos Näätämön tie ei sattumoisin olisi leventynyt juuri kohti lentävien meteorien kohdalla, olisin nyt päättä lyhyempi. Oliko asiassa itse kolttien apostoli, Pyhä Trifon?

Olimme nuoremman poikani kanssa palailemassa autolla Näätämön tietä Inariin päin. Takana olivat vaellus Sevetin kivisessä kairassa sekä tutustumisen Sevetjärven kylään ortodoksisine kirkkoineen, eksoottisine hautausmaineen ja museotupineen. Viimeksi olipistäydtytty autolla Norjan Näätämössä katsomassa Pyhän Trifonin 1500-luvulla rakentamaksi väitettyä tsasounaa. Kolttain pyhillä mailla siis oli liikuttu.

Auto kiiti hyvää vauhtia valoisassa kesäillassa.

Perunasäkki lensi vastaan

Inarista päin tuli kapealla asvaltitiellä vastaan kuorma-auto, suunnilleen samaa vauhtia kuin me. Akkia sen lavalta putosi jokin, joka lähestyi nopeasti ilmassa. Hyvin pikaisesti nähtynä se näytti tyhjältä perunasäkkiltä. Kun en halunnut saada säkkiä tuulilasiini, aloin heti lentävän esineen havaittuani väistää oikealle. Ihmeen kaupalla juuri sillä kohdalla tie leveni: siinä oli pieni levähdyspaikka. Muutoin olisi väistäminen kapealla tiellä ollutkin mahdotonta.

Esine tuli kohdalle ja viuhahti ohi. Sen perunasäkin kokoisen esineen rinnalla viuhahti ohi pienempi samanlainen, suunnilleen päin kokoinen. Samalla rapsahti auton nokkaan kourallinen soraa.

Kiviä ne olivatkin

Eivät ne olleet perunasäkkejä. Vasta lentävien esineiden ollessa metrin päässä tajusin, että ne olivat melkoisia kivenlohkareita.

Kivien vauhti oli niin kova, että ne kiitivät koko matkan ilmassa kuin meteorit.

Lohkareet pamahtivat maahan auton takana. Kuorma-autokin pysähtyi jonkin matkan päähän, ja siitä nousi ulos kaksi kalpeata miestä.

Kaikki tapahtui niin mitättö-

män lyhyessä ajassa, että pelästyin vasta jälkeensä.

Jonkinlaisessa shokissa olivat kuorma-automiehetkin. "Ei meillä ollut ylikuormaa, ei ollut ylikuormaa", he hokivat. Ikäänkuin sillä olisi ollut jotain merkitystä tässä tilanteessa.

Miehet vierittivät lohkarait maantienojaan. Isomman vierittämiseen tarvittiin heitä molempia.

Päät säästyivät vastaisen varalle

Jos isompi kivi olisi tullut päin tuulilasia, sen törmäysnopeus olisi ollut melkein kaksisataa kilometriä tunnissa. Jos se olisi osunut - kuten olisikin ilman väistämistä - se olisi vienyt meiltä molemmilta päin ja ehkä vielä auton katonkin mennessään.

Pienempikin olisi riittänyt murskaamaan päin jommalta-kummalta.

Onneksi havaitsin suuremman lohkaraiten niin hyvissä ajoin, että lähdin ajoissa rauhallisesti väistämään. Ja onneksi juuri sillä kohdalla kapeaa tietä oli levennys, jonka ansiosta väistäminen oli mahdollista. Onneko se oli...? Vai oliko itse Pyhä Trifon sattunut kohdalle juuri sopivasti? Ehkä oli ollut matkassamme Näätämön kappelilta saakka.

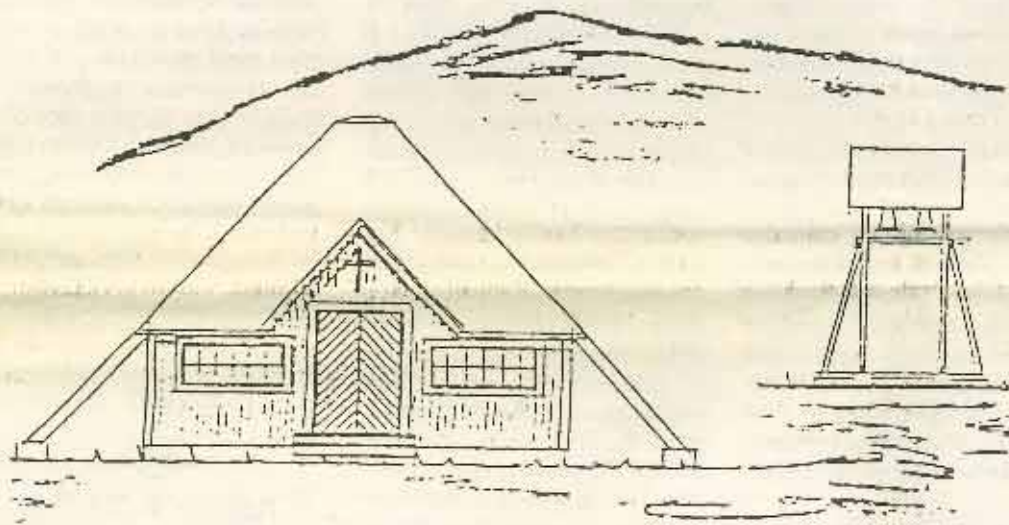
Riittävä rangaistus?

Ennen kuin lähdimme jatkaa matkaa, olin jo päättänyt, että en tee poliisille ilmoitusta tapahtuneesta. Inarilaiset kuorma-automiehet olivat niin järkyttyneen näköisiä, että arvelin heidän jo saaneen rangaistuksensa.

Kivenkuljettajille en tullut maininneeksi tästä armahduspäätöksestäni. Ehkä he olivat ansainneet sen lisärangaistuksen, että joutuivat jännittämään pitkään, koska puhelin soisi ja kutsu kävisi poliisikuulusteluun.

Toivottavasti ottivat opikseen ja ovat kuormanneet lavansa siitä pitäen paremmin. Eivät Lannan miehet lähde sinne Pohjan perille saadakseen meteorin päähänsä. Aivan muunnaisia elämyksiä sieltä haetaan.

Juhana Häme

Arasluoktan kappelin vihkiäiset

"Joka kerran, kun kylän asukas avaa kotansa tai tupansa oven, hän näkee kappelin ja tietää, että Herra on läsnä". Ote on Jokkmokk 'in piispan puheesta Arasluoktan kappelin vihkiäisissä. Arasluoktan tunturikappeli Padjelantan kansallispuistossa vihittiin käyttöön sunnuntaina, 11. päivänä heinäkuuta 1993. Ohitimme edellisenä päivänä Arasluoktan saamelaiskylän kukkaretkellämme Stalo-luoktasta Vaisaluoktaan.

Sunnuntaiamuna satoi. Kukat eivät aukaisseet terälehtiään, emmekä lähteneet tunnistamaan niitä, joten osa vaellusporukastamme lähti kulkemaan yli tunturin takaisinpäin Arasluoktan kylään. Sadepilvet peittivät näkyvyyden. Vesi oli noussut puroissa edellisestä päivästä. Yksinäinen lintu pyrähteli tunturiköivossa. Saavuimme kylään juuri ennen tilaisuuden alkua. Sade oli vain yltynyt. Kappeli oli täynnä juhavieraita. Seurakuntaa pyydettiin siirtymään ulos. Kappelin ovi suljettiin. Piispa luki psalmin

ja löi pitkällä puusauvalla kolme kertaa kappelin oveen. Lapinpukuun pukeutunut kirkonisäntä avasi oven sisäpuolelta ja seurakunta siirtyi uudelleen sisään.

Vihkiäispuheessaan piispa kertoi myös kappelin rakennusvaiheista ja rakentajista. Kappelin tunturinpuoleisista ikkunoista näkyi kellotapuli. Kirkonisäntä soitti kelloja ympärillään harmaus ja vesisade. Näkyvyyttä riitti tuskien kellotapulille saakka, mutta kellot helisivät iloisesti. Niissä oli kuin sinirinnan laulun hopeaa, kuin tunturipuron solinaa, kuin kesäistä auringonpaistetta. Seurakuntalaiset ja heidän ystävänsä olivat tehneet lahjoituksia kappelille. Parhaiten mieleeni jäi lapinmyssyn mallin mukaan tehty kollehtihaavi.

Kun piispa oli puhunut puhuttavansa, hän istuutui lattialle seurakuntalaisten joukkoon, koska penkit olivat täynnä, eikä häntä crottanut seurakuntalaisista kuin valkoisesta papinkauluksesta. Kaikki papit olivat retkiasuissa

leuku vyöllä jopa kumisaappaissa. Tässä tilaisuudessa oli paikallaan sanonta "kuin kaikki yhtä suurta perhettä". Meistäkin pidettiin huolta. Kuka oli tullut tilaisuuteen helikopterilla pyörätuoliseen, kuka oli vaeltanut tunturien yli Kvikkjokk 'ista saakka, kuka oli lähikyläläinen ja kuka taas oli ohikulkumatkalla niinkuin me. Kaikki olivat kokoontuneet yhteiseen juhlahetkeen.

Kirkkokahvit juotuamme lähdimme paluumatkalle. Sade oli lakannut. Poikkiesimme hetkeksi vanhaan kirkkokotaan kylän yläpuolelle tunturin rinteeseen. Kellotapuli oli tyhjä. Altari oli tyhjä lukuunottamatta kahta kirjaa, mutta kirkkokota oli täynnä muistoja. Monen kyläläisen askel johtaa vielä varmaan monta kertaa vanhaan "kirkkopaiikkaan". Samat kellot, jotka nyt soivat kappelin vieressä alhaalla järven rannassa, olivat kutsuneet seurakuntalaisia kokoon ylhäällä tunturissa jo vuodesta 1944 saakka.

Eila Vilén

Erkki Pihkala

LAAMANA LAPISSA

Uskoin tässä hiljattain löytäneeni "sen oikean" naisen ja minin pikavahtia naimisiin toisen kerran. Pian kuitenkin paljastui, että puoliossani oli paha taipumus tai sairaus, jonka merkityksen aliarvioin, kuten tuollaisissa tilanteissa on tapana. Avioliitto edellyttää kuitenkin toisen puutteiden hyväksymistä ja niihin sopeutumista ja näin ollen joudun kirjaimellisesti kantamaan tai vetämään talvella minulle näin langennutta taakkaa.

Puolisoni rasitteena on ns. Lapin hulluus (Psychosis Lapponicus). Olin kyllä kuullut sen vaarallisuudesta, mutta aliarvioin sitä, vaikka Lapin-matkoja koskevien "kuvailtojen" olisi seurustelu-aikana pitänyt syyttää varoitusvalot palaamaan. Olin myös kuullut, miten hän oli puhelimessa keskustellut muiden saman sairauden saaneiden kanssa. Uskoin kuitenkin, että sairaus oli hallinnassa samaan tapaan kuin kuuluminen AA-kerhoon vaikuttaa alkoholistien kohdalla. Tilanne olikin päinvastoin. Lapin hulluudesta vaivaamien "potilaskerhoissa", joilla on omituiset nimet, kuten "Kolbma" tai "Kavisi" ei lievennä yhteisen sairauden oireita, vaan niitä vahvistetaan. Valtakunnallisena potilasjärjestönä toimii "Tunturilatu ry" ja se julkaisee Lapin hulluutta ruokkivaa lehtiä ym. kirjallisuutta. Ilmiö on samankuinen AA-kerhot julkaisivat juopotteluiltojen riemuja ihannoivia kertomuksia.

Aluksi uskoin, että vaimoni oli ajautunut noiden onnettomien ihmisten seuraan edellisen puolisonsa painostamana ja että terve asennoitumiseni lieventäisi hänen Lapin hulluuttaan. Liian myöhään havaitsin, että hän oli ollut hyvin aktiivinen kerholainen ja edellytyksien luomisessa "Lapin hulluuskohtauksille" eli kiihkeälle tarpeelle Lapissa.

Uskoin hallitsevani "Lappihulluuden" aiemmin Lappi-kerhokukseni avulla. Olin näet keskikoululaisena 1954 luokkaretkellä linja-autolla vehmaasta Hämeestä karuun Lappiin. Ajoimme Tornionjokivartta ylös Kilpisjärvelle ja yövyimme armeijan teltoissa. Sää oli Lapille tunnusomainen heinäkuun sää, noin 10 astetta ja tiikusadetta. Yöksi kirkastuu. Matkan ehdoton kohokohta oli käynti Skibotnin kautta Narvikissa. Aikani kuluksi keräsin pysähdyspaikkojemme ympäröstä kasveja, koska tuohon aikaa koululaisten oli kumminkin kerättävä niitä. Kun tunsin näin Lapin kasveja "slaidi-illoissa" ja muistin jonkin latinalaisen nimenkin, niin sekös vain ianosti seurustelu-aikana tulevaa vaimoani. Viimein oli edessä lähtö Lappiin. Varustepulaan vetoaminen ei autanut, vaan pian oli jostain "uskonveljeltä" lainattu rinka, makuupussi oli hänellä ennestään, saappaani kelpasivat ja loput varusteet ostettiin häikäilemättä kustannuksellani. Mutta lakihan sanoo, että puoliset vastaavat yh-

dessä perheen elantoon otettavasta velasta. "Lapin hulluus" ei valitettavasti kuulu kustannusseuraamuksiin lähimaisille Kielan korvattaviin. Aivan kuten ei alkoholistien viinalaskutkaan. Kompassi löydettiin laatikoistani ihmeellisellä vainuilla samalla kun minulle ilmoitettiin, että tykistöissä palvelut reservin upseeri kyllä osaa suunnistaa ja ymmärtää karttoja. Hyvästä koulutuksesta oli siis tässä tapauksessa vain haittaa. Lapin matkaa oli siis turha yrittää lykätä varustepulaan tai osaamattomuuteen vedoten.

Viikon matkan kohteeksi oli valittu Muotkatunturit. Rinkkan päälle oli kasattu teltta, ruokaa ym. tavaroita 28 kilon verran, vaikka ensikertalaiselle olisi syytä tarjota enintään 10 kilon pehmeä lasku. Rinkkaa selkäni sovitettaessa lihaksiani tunnusteltiin kuin orjamarinkkoilla ennen aikaa. Ilvää kun ei suuhun kurkistettu. Syytä olisikin ollut, sillä neljäntenä yönä alkoi hampassärky, jonka syyksi kotiin palattua ilmeni pieni reikä viisaudenhampaassa. Jos olisin sen tiennyt, olisin tilannut hampaslääkärin niin, että matka olisi siirtynyt hammashoidon takia syksyyn ja sitä kautta seuraavaan vuoteen. Itselleen hän lastasi 19 kg ja min. syykkeeksi kelpaamattomasta paperista tehdyn kasviopin, joka pian siirtyikin minun rinkaani.

Niin sitten ajoimme Kielan sillalle Inariin. Siellä olevassa kahvituvassa nautimme "viimeisen aterian" eli munkkipossut, joissa oli kunnolla sokeria ja kolestoria. Varusteet olivat autossa. Kyselivät minne retki ja auliisti kerroin, että viikoksi mennään, että kokemusta on koululaisena vuodelta 1954, että Helsingistä ollaan ja että vaimolla on 50:s "juhlavaellus". Kun vaimon osanryöstelyn jälkeen tarkensin, ettei kysessä ollut ikä, vaan kerat, ilmeet muuttuivat ja päästivät lähtemään. Toisaalta kukapa uskoosen, että jollakin naisella olisi ollut 50 Lapin hulluuspurkauksumaa.

Raskaasti taakkani alla huaten nostin rinkan selkääni ja tallustin vaimon perässä kurjaa polkua Kielan sillalta kohti Honkavuoman Kielan laskukohtaa. Matkalla sain kuulla, että edessä on vaikea kahlua, ehkä riisuntuminen. Kun sitten tulimme j oelle totesin sen mutalaksi ja leväksi. Katselin mutkitten itselleni sopivia vesikiviä ja kahlasin yli. Mutta vaimo siitä moitti- maan, ettei jokia niin saa ylittää ja minä ihmettelämään, että miksi ei. Myöhemmin tajusin, että olin jotenkin rikkonut "joenylitysrituaalia", johon kuuluu kahlusauva.

No, pari kertaa matkan varrella oli riisuttava saappaat ja kahlattava, etenkin koska vedet olivat loppumatalla korkealla sateiden takia. Pari kolme kertaa vältimme hyttysten syötäväksi joutumisen "vedenalaisen illan" avulla. Lapinjoet ovat yleensä le-

veitä ja matalia. Usein jossain kohti on "pääväylä", joka on saappaanvarra syvämpi ja liian leveä ylilyhyttäväksi. Ratkaisin ongelman näin ollen kantamalla laakean kiven tai kaksi rannalta uomaan astinkiveksi. Sen takia ei esim. kaksiaaraista Kielaa tarvinnut ylittää paluumatkalla, niin että ensin mennään haaran yli, sitten räpistellään puolialastomana pienen saaren poikki varvikossa rinka selässä ja hyttyslauma perässä sekä kahlataan uudelleen. Strippaus ja kylmässä vedessä puljaaminen voitiin näin vähentää puoleen.

Näin matkalla pari-kolme kaunistakin paikkaa. Toisen päivän puolisen aikaan tulimme "Ullan lammet" nimeämään paikkaan (Kielanraoavvin juurella), jossa oli kaksi lampeamäkien ympäröimänä tuulelta suojassa. Niiden rannalla auringossa istuen kuvitelin katsovani nahkatuolissani elokuvaa, jossa "Villin lännen vastaavassa maisemassa sankari" aterioi naisensa seurassa ennenkuin pahat miehet iskevät. Meillä vain ei ollut hevosia varustetta kantamassa.

Olimme kaksi yötä Rajavartijoiden tuvalla, sillä välillä teimme päiväretken Suursolan (Suora-aätyti) tuvalla. Teimme raotkaminnalla, koska jotkut itsekkaat olivat polttaneet jopa kaksi nestekaasupulloa loppuun. Sähköstä ei voinut edes haaveilla, mutta ehkä tuulivoima kehittyi niin, että läheiseen tunturiin saadaan pian tuulimylly. Vieraskirjasta päätellen sähkölle ehkä riittää kysyntää.

Takaisin tulimme keskisyöllä. Koko illan oli satanut. Tuvalle oli tullut isä ja poika, jotka nukkua saan kuorsasivat, joten vaimon yönien laita oli niin ja näin. Itse nukuin hyvin - vähemmästäkin räpimisestä. Eivät oikein usko- neet reittimme kuulutuaan, että olin ensi kertalainen.

Jollei oteta huomioon koko viikon reitin (Kielan silta, Honkavuoman järvi, Rajavartijoiden tupa, Urroaivi, Koarvikodds, Peldoaiivi, Alemman Honkavuoman varsi) suunnittelua, varusteiden kokoamista ja ruoka-annosten mitoitusta tms., niin kerran vaimon Lapin kokemuksesta oli hyötyä. Niinpä kulkiessamme Koarvikoddsin kautta kohti Peldoavia ja Peltojärveä - (nimi on harhaanjohtava, eikä vaeltaja voi odottaa sen rantamailla viljelyksiä, joilla lepuuttaa silmiään) - , hän sanoi, että nousee myrsky ja että Peldoaville ei nousta. Kääntyi 90 astetta pohjoiseen sanoen tietävänsä suojaisen notkelman, jossa oli joskus aiemminkin ruska-vaelluksella pitänyt säätä. Kun pääsimme sinne, myrsky iski juuri kun teltta oli saatu pystyyn. Nuotion teko purouomaan määrittä koivuista ja katajista oli hankalaa, mutta kylmää ruokaa ei tarvinnut syödä. Aamulla puro olikin kasvanut ja peittänyt nuotion pohjan kivincen. Havaitsin, että märkään maahan tehtävään nuo-

tion on hyvä tehdä tuohesta, jota kyllä riittää, kaksi-kolminkertainen pohja, jottei määstä maasta nouseva höyrystyvä kosteus pudota nuotion palamislämpöä sammuttamalla hiillosta. Myöhemmin kuulimme, että Etelä-Suomessa riehunut sademyrsky oli kulkeutunut Lappiin asti. Loppumatalla pienet purot olivatkin aika isoja.

Minulla oli luetettu myös Kullervo Kemppisen "Lumikuru", josta opin, että pieni saha on parempi ottaa mukaan kuin kirves. Iso leukuhan vastaa melkein vesuria. Toinen mitä opin oli poropolkujen hyväksikäyttö kivi- koiden tai suo-aksojen sopivaksi kiertämiseksi ja ylittämiseksi.

Siinä paljakoita talsiessani ajattelin usein, miten paljon Jumala on Lapissa heittänyt hukkaan metsän kasvupohjaa ja tähän näkemykseen yhtyneen maamme metsähallitus. Mietin myös, miten kuljettaa tavaroita nukkumapaikalta toiselle, jottei ihmisen tarvitsisi olla laamana Lapissa. Helikopterikuljetus olisi perin kallista ja tunturikoivikoihin olisi vaikea laskeutua, eikä valtio sitä ilmeisesti suostuisi subventoimaan. Tunturissa murkukin saattaisi haitata. Työmatkoja pyörällä kulkeneena mietin, että maastopyörä olisi hyvä paljakkala, mutta hankalampi koivikoissa, joissa suunnistaminen oli muutenkin tarkkaa puuhaa ja "rastiväli" pienempiä kuin olin etelässä nuoruudessa tottunut. Tunturipyörä ry olisi myös hyvä täydentäjä Tunturilatu ry:n toiminnalle, jossa tekniikan hyväksikäyttö ei ole otanut koneellistamismielessä tulta. Ajatus oli ilmeisesti sen verran käyttökelpoinen, että vaimo uhkasi erota sinä päivänä kun Tunturipyörä ry:n

paperit lähtisivät rekisteröitäväksi. Siksi päädyin siihen, että Lapissa tulisi olla laamoja vuokratavana. Tai ainakin niitä pienempiä vikunjoja, jotka elävät Etelä-Chilen kylmissä talvissa varpuja pureskellen. Valtion tuella tietenkin, omasta hyvästä harrastuksesta saada mahdollisimman iso osa yhteiskunnan maksettavaksi.

No loppuihan sekin matka, jota oli pitkä kuin näkävuoosi. Huokavuoman paluuyhtymisen jälkeen oli enää polkua Kielan sillalle. Polku oli jotenkin leventynyt matkan aikana oikein mukavaksi. Viimein näin ensi vilauksen Kielan betonisillasta. Miten kaunis betonisilta voikaan olla ja kuka on sen mainio suunnittelija ja ketkä ovat soran sen penkereisiin ajaneet ja liuskat tassanneet. Pian ikäänkuin kaiken kruunauksena sulava punainen henkilöauto - länsimallia - suuhautaa sillan yli.

Vuotuisiin Lapin retkiin olen alistunut. Ne lankeavat puolisoni Lapin hulluuden takia kerran vuodessa kuin kiinteistövero. Se on vain maksettava "kansalaispalveluna". Nyt tiedän mitä torpparista tuntui, kun kutsu takvärkkiin kuului. Minä odotan Lapin kutsua.

Nahkaa ja nahka-ajan tarvikkeita
tullutain ja vähittäin.

nahka • hanski

Sammonkatu 18 33540 Tampere
Puh. (03) 255 1951, (03) 261 3315

Lehti ajankohtaistuu

Kädessäsi on jälleen painotuore Tunturilatu -lehti, jonka eteen kymmenet tunturilatuhenkiset ovat uhranneet aikaansa maan eri puolilla. Toimitus teki viimeisen puristuksen ja posti huolehti lopusta.

Syyskokouksen hyväksyessä Tunturilatu -lehti ilmestyy ensi vuonna neljä kertaa vuodessa. Esitykseen on päädytty, koska neljän numeron julkaiseminen maksaa saman verran kuin kolmen lehden julkaiseminen. Syytä on arvontalisävero, joka ei tule neljä kertaa vuodessa ilmestyvän lehden painatus- ja jakelukustannuksiin. Toisena syytä on ajankohtaisuus eli uutiset ja tiedotukset saadaan entistä nopeammin jäsenistölle.

Tietenkin tämä vaatii enemmän talkoohenkeä. Jo nyt aika- taulut pitävät hyvin. Kiitos kirjoittajien ja kuvaajien. Lehti on kuitenkin vielä liian harvan kirjoittajan julkaisufoorumi ja tästä syystä toivonkin, että entistä use-

ampi tarttuisi kirjoituskoneeseen tai mikroetokoneeseen (käsinkirjoitettuja juttuja julkaistaan ainoastaan erityisluvalla).

Neljän numeron tekeminen edellyttää myös uutta rytmiä kerhoille, joissa tapahtuu jatkuvasti. Yksi tai kaksi kuvaa sekä yhden liuskan juttu, niin lehdessä se on jo puolen sivun kokonaisuus. Tunturilatu-aiheisia sanaristikkoita tai tietovisailuja ei ole näkynyt. Aina tarvitaan poron, tunturin, kelon tai muun toimintaamme liittyvän tapahtuman piirroksia tai valokuvia.

Avustajat ovat olleet ahkeria, sillä tästäkin lehdestä jäi muutama sivu seuraavaan numeroon. Lähettäkää aineisto ajoissa, mieluiten pari viikkoa ennen viimeistä aineistopäivää. Yhdessä teemme entistä ajankohtaisemman ja monipuolisemman lehden.

Antti Karlin

Vaellusretki UK kansallispuistoon

Aika: 17.-22.6.1996,
lämpötila yöllä 2-5, päivällä 5-19,
tuulista, ei satanut

Kesä myöhässä pari viikkoa ja Itäkirassa oli ollut kova tulva. Rajajoosepissa kertoivat tien olevan poikki Venäjän puolelta ja vartiolla on hiljaista. Vettä on vielä runsaasti ja luntakin kahlaamiseen asti tunturien pohjoisrinteillä.

Luttojoen ylitimme huojuvaa riippusiltaa pitkin. Heti sillan jälkeen etsimme Kiertämäjoesta ylityspaikka, mutta vettä oli kaulaa myöten. Päätimme palata asiaan viikon päästä.

Ensimmäisen yön nukuimme Kiertämäjärven autiotuvan pihalla. Yöllä paleli teltassa. Ensio ja Touko aloittivat uimisen. Vesi oli neliasista. Seuraavana päivänä jatkoimme työstä junaamistarajamien tietä pitkin kohti etelää. Rinkka painoi.

Anterijoen autiolla vartiolla kaksi ystävälistä, märkää rajamiestä tarjosivat meille kahvit. Michet olivat ylittäneet joen moottoripyörillä ja kaatuneet.

Nukuimme Maalpurinjoen lä-

hellä. Tulvivan puron kohina kuului kauas metsään. Yöllä paleli.

Aamulla kiersimme Rovapään ja tavoitimme Anterimukan komean autiotuvan. Ei ollut keitään. Saappaat kuivumaan aurinkoon ja kiireesti saunan lämmitykseen. Viimein me muutkin uskalsimme jokeen. Hui... miten KYLMÄÄ.

Syönin jälkeen otin torkut sisällä kämpässä. Ja taas rinkan pakkaaminen. Homma alkoi sujua. Ei huomautettu enää "heinäkistä".

Illalla kuljimme vielä muutama kilometrin ja teimme yöleirin Kaarreojan yläjuoksulle. Ursula nukkui loutessa. Ja näki unta jos minkälaisista ohikulkijoista. Minua paleli.

Pitkä nousu Sara-Pieran Muurivaaran tasanteelle vei aamupäivän. Onneksi tuuli oli selän takana. Jyrkkä lasku alas laaksoon. Rinteessä oli lunta metrin verran ja liukastelin kuluncilla saap-

paillani. Kaatua ei saa... kuului ohjeita.

Alhaalla kurussa oli kuin paistipannussa. Aurinko paistoi pilvettömältä taivaalta. Syötiin ja maattiin rinteessä. Sitten tunturin huiputus. Aloitettiin lyhyessä paidassa, mutta jo puolivälissä oli illapusero, pipo ja takki päällä.

Kuikkapää (677) huipulla 20.6. klo 14.00. Mahtavat näkymät Venäjän ja Saariselän tuntu-

reille. Tunturin jälkeen kuljimme Harrijoelle ja teimme leirin metsään. Kuollut poro puros. Näimme niitä kaikkiaan kahdeksan viikon aikana.

Perjantaina seurasimme jokea alaspäin. Jyrkkävaaran autiotuvalla pidettiin taukoa. Kulkiesani muiden edellä, kompastuin puunjuureen ja rinka tuli yli. Kipu tuntui käsivarressa. Maatessani siinä puoleksi suossa, mietin kumpi on suurempi häpeä; nousta ylös vai ei.

Nousin ylös.

Juhannusaaton iltana kaikki halusivat erilaisen leiripaikan. Meni äänestykseen ja voitimme juhannuksen suvantopaikassa Muorravaarakkajoen rannalla. Istuimme tulilla yön ja katelimme, kuinka kristallinkirkas vesi solui hiljaa virrassa. Välillä kävimme uimassa, Punakykirastas lauloi koko yön. Muuten oli hyvin hiljaista.

Juhannuspäivän kuljimme Suomu- ja Luttojoen hienoja rantaharjuja pitkin. Joen saarella oli hattupäinen mies viettänyt yksin juhannustaan. Ja hieman alempana näimme toisella rannalla kolmen teltan leirin. Nukkuivat vielä, keskellä päivää.

Ja sitten palattiin asiaan. Eli seisottiin Kiertämäjoen rannalla. Koko viikon minua oli vähän jännittänyt.

Sadehousujen lahkeet teipattiin saappaisiin. Ension mielestä ne oli vain henkistä tukea ja niin

olikin. Vastarannan kommentissa tupistiin jotain "kenkien pysymisestä Suomen puolella". Michet menivät alemmas rantaan "varalle".

Ja sitten vaan jokeen. Vauhdista huolehti jääkylmä vesi. Voimakas virta meinasi kaataa minut väkisin, vaikka oli seiväs apuna. Mutta yli mentiin! Sitten olikin mukava naureskella Ursulan ja Toukon esitykselle.

Myöhään illalla olimme autoilla ja ajettiin Sarmitunturin kaira. Yöllä käveltiin vielä rinkkojen kanssa Tunturiladun kämpälle. Ensio ja Touko nukkuivat edelleen ulkona, meille muille kelpasi jo kämpä. Sunnuntaina saunottiin ja uitiin monta tuntia.

Tämä oli toinen vaellukseni. Seuraavalla minulla on lämmin makuupussi ja kunnan alusta. Ja paksun villapuseron pidän aina mukana.

Heli 17 v.

Kota mäellä. Lumesta saatiin vettä.

© Matti Rekola

Peipposenmerellä

Tulipa harvinaisen hienot retkisäät maaliskuun lopulle. Ainaikin Pohjois-Hämeessä aurinko paistoi, pieni pakkaneen raikasti ilman ja olosuhteet maastossa olivat mitä parhaimmat kulkemiseen.

Maaliskuun alun lämpökausi sulatti lumet maastosta lähes kokonaan. Kuun lopulla metsissä oli lunta enää varjoisissa paikoissa ja aukioillakin vain paksumpien kinosten jäänteitä. Mutta... järvet ja suot olivat paksussa jäässä sekä vähäinen hanki kova kuin teräs. Käveleminen maastossa oli todella helppoa ja reitinvälillä järvien jäitä pitkin antoi mahdollisuuden katsella maisemia eri kantilta kuin tavallisesti.

Merijäälle kulkemaan

Kolbman toimintaohjelmaan oli merkitty maaliskuun lopulla hiihtovaellus Porin edustan merijäälle. Porin torin kalakauppiaiden kertoman mukaan merellä ei ollut yhtään jäätä. Retkeä ei sellaisen

pikkuasian takia tarvitse peruuttaa. On niitä muitakin meriä maailmassa, kuten Peipposenmeri, joka oli paksussa jäässä.

Menimme sitten Längelmäelle Talviaisten takamaille, missä oli kerrassaan upeat retkeilymaastot. Korkeita kallioidisia vuoria, lukemattomia järviä, vuolaista puroja, koskenatonta metsää, eikä joka järven rannalla ole mökinrotiskoa. Erikoista on, että kartalla ei ole yhtäkään lampipääteistä nimeä. Kaikki ovat järviä, kuten Pierujärvin, mikä on parikymmenmetrin suolutakko.

Peipposenmeren ulappa on noin 50 metrin. Kivaa oli sen rannalla auringonpaisteesta keitellessä kahvia ja katsella kauas horisonttiin.

Kodassa korkealla

Kuljimme viikonvaihteessa 20 kilometriä pohjoiseen ja saman takaisin. Reittimme kulki 18 järven jäällä, majavien patoamalla

joella ja kolmen vuoren ylitse. Yövyimme seudun korkeimman, lähes paljaaksi hakatun vuoren laella. Umpilaavun pystytimme sileälle kalliolle yli kaksimetrisen siirtolohkareen viereen. Lähellä nojasi kalliioon uupunut, vanha ja väärä kotikuusi. Luntakin löytyi maasta, sen verran, mitä keitoksiin tarvitsimme.

Leiripaikka ei ollut oikeapoisesti valittu, mutta se oli kerrassaan uppea! Metsä näkyi silmän ja kiikarin kantamattomiin. Hauskaa oli laavun ympärillä hääriä ja katsella auringon laskua läntisen horisontin taakse. Illalla seurasimme tähtien ja mastovalojen tuikeita, Kuun nousua ja lämpömittarin elohopean laskua.

Aamulla kun aurinko nousi itäisen metsähorisontin yläpuolelle, sen säteet tulivat suoraan laavun oviaukosta sisään.

Viikonloppu vaellus ei enää hienempi voi olla.

Matti Rekola

Aiun Uula

METSÄSTYS JA KALASTUS

Helsingin herra oli kirjoittanut Aiun Uulalle tulevansa metsälle ja pyysi Uulaa oppuakseen. Kirje oli raapusteltu sellaisilla harakanvarpaila ettei Uulaa saanut siitä mitään selvää. Hän vei sen kirkonkylän apteekkarille luettavaksi, tämä kun oli tottunut ottamaan selvää tekstistä kuin tekstistä. Apteekari tutki paperia pitkään ja hartaasti.

– Minä en voi antaa tällä enempää kuin kaksisataa grammaa pirtua, kun tästä puuttuu leimaa, sanoi apteekari lopulta. No, Uulalle se kyllä sopi.

Aiun Uula oli Helsingin herran kanssa metsällä. Innokas metsämies oli oitis jäniksen nähtyään temmannut haulikon olattaan ja ottanut sihtiä.

– Nyt tuli jäniksen pojalle testamentti tehtäväksi, uhoi mies ja ampui, mutta hätäinen laukaus meni ohi.

– Nah, killa tull kiirus atvo-kaatin tyvöparakrahveja laathin, naureskeli Uula jäniksen pakoa katsellessa.

Muun etelänkalamies kehuskeli Aiun Uulalle saaneensa Tenosta edelliskesänä 25-kiloisen kojamon.

– Nah, miun siimhan tarttu kerran vanha öljylyhty, ja siinhä palo vielä tuli, veisteli Uula vastaan.

– Se nyt ei voi olla totta, tuhahteli kalamies.

– Nah, heivaa sie puolet kalastas, ni mie sammutan lyhyn, myöntyi Uula.

Kalaturistit Tenojoki-varressa kertoivat juttuporukassa toinen toistaan hurjempia kalajuttuja sivullisten ämmisteltäväksi. Viimein joku huomasi kysyä Aiun Uulalta, paikkakunnan mieheltä, oliko tämä saanut viimeaikoina saalista ja jos oli, niin minkälaisista.

– Nah, sainha mie, mutta s'oli vain kovin pieni. Häätty pyytää naaphurista appuu jotta sain sen takasin jokeen, lasketteli Uula vaatimattomasti.

Tenojoella Aiun Uula oli keran etelän kalaturistille soutajana. Lantalaisten vieheeseen oli viimein pitkän soutamisen jälkeen iskenyt Palokosken niskalla oikea ikikojamo, jonka kesyttämässä vierähti pitkä jännityksen täyteinen tovi. Oli soudettu ja huovattu, kelattu ja höllätty sydän pampailien kohta kolme varttia, kun siima viimein yllättäen katkesi. Etelänmiehen suusta purkautui tietysti ilmoille pettymys raskaimman jälkeen, vaan Uula se osasi tähänkin lohdutuksen sanat:

– Nah, aläpasta huolikhän. Se vain oli hyvä jotta pääs vaphaaks, killa se ei ois mahtunt mejän venheeseen.

Muun turisti oli saanut Tenolta parin päivän aikana saaliikseen vain vaivaisen tiddin ja valitteli nyt Aiun Uulalle kalan hintaa. Tämä kun oli hankittu kalliit vavat ja vehkeet, lisäksi maksoivat luvat ja matkatkin melkoisen summan, joten tuli siinä lohenoikaselle kilohintaa.

– Nah, s'oli kuitenni hyvä jotta et saannu enempi kuin kalliita kaloja, lohdutteli Uula lantalaista.

Heikka

JÄSENLEHTI TUNTURILATU

Vastaava toimittaja: Kyösti Lamminjoki
 Toimitussihteeri: Antti Karlin, Sundholmintie 194,
 23500 Uusikaupunki pk. 02-8414 418,
 email antti.karlin@utu.fi
 Julkaisutoimikunta: Kyösti Lamminjoki, Hannu Hiltunen,
 Marita Maula, Matti Rekola ja
 Antti Karlin (pj.)
 Sivunvalmistus: Ilmos Ky, Uusikaupunki
 Painopaikka: Plari Oy, Laitila

TUNTURILATU -LEHDEN ILMOITUSHINNAT:
 2 mk/pmm (palstamillimetri), 1/4 sivun ilmoitus - 800 mk. Huom.
 uusi päätös 1/2 sivun ilmoitus - 1500 mk koko sivun ilmoitus -
 3000 mk. Ilmoitusta ei oteta etusivulle. Tunturikerhot saavat 20 %
 hankkimansa ilmoituksen hinnasta. Terttu Hokkaselle on ilmoitet-
 tava hankitusta ilmoituksesta. Terttu hoitaa ilmoittajan kanssa
 maksuliikenteen.

TUNTURILADUN KESÄPÄIVÄT 1998 RYMÄTTYLÄSSÄ 14-16.08.98

TURUN SEURAKUNTIEN KUNSTENNIEMEN LEIRI-
 KESKUKSESSA. Kesäpäivien yhteydessä vietetään LOGIN
 20 v. juhlaa! Tarkemmat tiedot 1/98 Tunturilatu -lehdessä.

KOKOUSKUTSU

Tunturilatu ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään lau-
 antaina 18. päivänä lokakuuta 1997 alkaen kello 13.00
 osoitteessa Julkujärven leirikeskus, YLÖJÄRVI.

Käsittellävät asiat: Sääntöjen 7§:n syyskokoukselle mää-
 räämät asiat. Tunturiladun retkeilypoliittisen ohjelman sisäl-
 löstä päättämisen. Kokouskahvit kello 12.30
 Tervetuloa Johtokunta

KAUPPA AVOINNA

Niin arkena kuin sunnuntaina

Tilaukset puh. 014-610406, tai
 os. Terttu Hokkanen Keskussair.tie 15 B 13 40600 JKT.

Niin kerhoihin kuulumattomat kuin kuuluvatkin jäsenet, ottakaa
 yhteys allaolevien TL:n myyntitarvikkeiden tilausasioissa. Toimi-
 tus tapahtuu postitse tai sopimuksen mukaisesti. Toimituskulut
 lisätään laskuun. Tavaraa annetaan myös myyntitilille.

Myyntiartikkeli	á hinta	Viitenro
Jäsenmerkki	10,-	123
Pinssi	10,-	136
Postikortit - kämpät 3 eril.	1,-	123
Eräretkeily perusteet	70,-	152
Balgis-polku	10,-	165
Juhlakuksa	70,-	204
Susimerkki	30,-	123
Susimerkki nauhalla (susimerkit vain susille)	40,-	123
Kämppien avain	500,-	107

Kämppien avaimen voi lunastaa kaksi (2) vuotta Tunturiladun
 jäsenenä ollut henkilö. Avainanomus on tehtävä TL:n johtokunnalle.
 Toimitus tapahtuu postiennakkona, karttojen, kämpppikorttien, käyt-
 tö- ja järjestyssääntöjen kera. Anomuskaavakkeita saa alle-
 kirjoittaneelta ja sihteeri Marita Maulalta.

HIEMAN VIELÄ MAKSUASIOITA

Tunturiladun pankkitili on PSP 800015-135331 ja tälle tilille mak-
 setaan kaikki Tunturiladun koskevat maksut, myös uusien jäsenien
 jäsenmaksut tarpeellisin tiedoin (mm. osoite välttämätön) paitsi
 ns. "vanhat jäsenet" maksavat aina jäsenmaksunsa PSP:n jäsen-
 maksujen keräilytilille/TL, joka on jäsenmaksukortissa vii-
 tenumeroinen. Uudet jäsenet eivät voi maksaa tälle tilille.

KÄMPPIEN - KIINTEISTÖJEN KÄYTTÖMAKSUT

Näitä maksuja subrittaessa on toivottavaa käyttää kämppien vii-
 tenumeroita. Tällöin ei tarvitse laittaa muita merkintöjä esim. kämp-
 pän nimeä. Viitteellinen maksusuoritus on paljon halvempi pankki-
 kuluilta ja niin säästää on vuodessa huomattava pankkikuluisia.
 Kämpillä on edelleen rahalippuat, joihin voi suorittaa myös johto-
 kunnan esittämän minimimaksun 20,-/vrk/hlö.

Kämppien viitenumerot ovat:	Susikyry	505
	Susi-Talas	602
	Susi-Kiisa	709

Soitelkaa!

Hyvää syksyä kaikille! Terttu Hokkanen

Talvipäivien tilalle Kevätpäivät

Jotta yhteen tilaisuuteen saa-
 taisiin enemmän väkeä, johtokun-
 ta päätti yhdistää talvipäivät ja
 kevätkokouksen kevätpäiviksi,
 jotka pidetään maaliskuussa. Näin
 toukokuukin jää Lapin retkeilyyn.

Kyösti Lamminjoki

KEVÄT- HANGILLE LAPPIN JA VAELTAMAAN VIIKOKSI

LOGIN KÄMPPIVIIKKO
 SUSIKYRÖSSÄ 18-25.04.98.
 Lähtö 17.04.98 ja paluu 26.04.98.
 Matkan hinta 700 mk/henk. Alus-
 tavat ilmoittautumiset Christer
 Forsberg p.02-4322734 tai 040-
 5222994. Tarkempi ilmoitus 1/
 98 Tunturilatu -lehdessä.

Kesän 1997 naali- tilanteesta

WWF:N naalityöryhmä on
 elokuun puoliväliin mennessä tar-
 kastanut viitteenkymmentä pesää
 Enontekiön alueella sekä uscim-
 mat tiedossa olevat pesät Utsjoel-
 la. Tähän mennessä ei ole havait-
 tu yhtään naalien poikaspesintää.
 Sitä vastoin edellisvuosien mal-
 liin kettujen on todettu lisäänty-
 neen ainakin kahdeksassa palja-
 kalla sijaitsevassa vanhassa naalin
 pesässä.

Tässä vaiheessa puuha on
 kuitenkin vielä kesken. Osa otolli-
 sista pesistä on inventoimatta, eikä
 naalien mahdollista poikaspe-
 sintää suinkaan voida vielä sul-
 kea laskuista. Niukasta tilantees-
 ta huolimatta laji ei ole Suomessa
 sukupuuttoon tuupertunut, sillä
 kevään ja kesän aikana Käsivar-
 ren tuntureilla havaittiin muuta-
 mia yksin tai pareittain liikkuvia
 naaleja.

Yliperällä naalien ravinto-
 tilanne oli niukka. Odotuksista
 huolimatta myyräkannat eivät vie-
 lä ole elpyneet alhustaan. Toisin
 on Kilpisjärveltä länteen sijaitse-
 villa Ruotsin ja Norjan tuntu-
 reilla. Siellä tunturisopulit run-
 sastoivat jo vuosi sitten. Kulu-
 neena suvena lisääntyminen on
 jatkunut, joten mahdollinen vael-
 lus Suomeenkin päin on odotet-
 tavissa.

Runsaan sopuliravinnon tur-
 vin naalikannat ovat hitusen elpy-
 mässä Ruotsin ja Norjan puolel-
 la. Toivottavasti positiivinen til-
 anne heijastuu Suomenkin suun-
 taan oitis ensi tilassa.

Asko Kaikusalo

RETKIMUISTIO

- 17.-19.10. Syyskokous ja susiaiset KOLBMAN
 isännöimänä (ks. ilmoitus)
 17.-19.10. Syyskokous ja susiaiset KOLBMAN
 isännöimänä
 1998
 Maaliskuussa KEVÄTPÄIVÄT (sekä kevätkokous)
 23.-29.3 Tsietsan kerhoviikko Susikyryssä
 18.-25.4 Login kerhoviikko Susikyryssä
 14.-16.8. Kesäpäivät Login isännöimänä

Tunturilatu -lehden aineisto- päivät

Aineisto tuleviin lehtiin on oltava
 perillä seuraavasti:

1/98 15.12.97 mennessä

Vuoden 1998 aineistopäivät il-
 moitetaan lehdessä 1/98.

Aineisto lähetetään osoitteella:
 Antti Karlin, Sundholmintie 194,
 23500 Uusikaupunki.

Tunturiladun susiaiset ja syyskokous 18.-19.10.1997

seurakuntien Julkujärven leirikeskuksessa Ylöjärvellä. Tilaisuus
 järjestetään maastotapahtumana "oma huolto" periaatteella.
 Osallistumismaksu 40 mk sisältää telttapaikan, saunomisen,
 susiaisohjelman ja susiaisakahvit.
 Leirikeskus tarjoaa eritasoista majoitusta ja ruokapalveluja.
 Rivitalo 4 h huone 220 mk/yö, 2 h huone 120 mk/yö, mökit
 4-5 h 160 mk/yö, päärak. yläkerta 4-8 h huone 50 mk/yö/hlö.
 Majoitusvaraukset suoraan leirikeskuksesta:
 Terttu Maljanen puh (03)349 0069.

Ilmoittautumiset ja ruokailuvaraukset 30.9.1997 mennessä: Sa-
 kari Karri Haukkamaankatu 8 D 33560 TAMPERE puh. (03)363
 5617 tai Pentti Luostarinen Kivihuhdantie 60 36120 SUINULA puh
 (03)376 2358 tai 040-503 6382

OHJELMA

pe 17.10 Ilmoittautuminen klo 17.00 alkaen
 Iltapala mahdollisuus klo 20 saakka (Huom! ruokailu-
 varaukset ennakkoon)

la 18.10 Aamupala
 Avajaiset klo 10.30
 Lounas klo 11 -
 Perhokalastuskilpailu klo 12-13 (Kilpailun voittajille
 hyvät palkinnot)
 TL:n syyskokous klo 13-15

Huutokauppa ja arpajaiset n klo 17
 Iltapala ja susiaisakahvit
 Susivihkiäiset klo 19-
 Iltanvietto: musiikkia, yhteislaulua ym

HUOM! Luontopolku avoinna la klo 7 - su 10 saakka. Alueella
 retkeilyväline-esittelyä ja erilaisia perhokalastukseen liittyviä ta-
 pahtumia esim. perhonsidontaa ym.

su 19.10 Aamupala
 Luontopolun palkintojen jako klo 10
 Susilounas ja susikokous klo 10.30
 Viirin/lipun lasku n klo 12

TERVETULOA

